

ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΕΚΣΤΑΙΝ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ

(συνέχ. ὅρα προηγ. φυλλ.)

Ἐνταῦθα ἔστη ὁ Ἀκόντιος. Διὰ μέσου τῶν θάμνων ἔρριψε βλέμμα εἰς τὸν γείτονα κῆπον, ἔνθα θαύτηρως ἀνὴρ μὲ λευκὴν κυμαινομένην γενειάδα ἡσχολεῖτο κόπτων πικρίας μελαίνας σταφυλὰς καὶ καταθέτων αὐτάς εἰς πλησίον τοῦ κείμενον κόφρινον. Παρ' αὐτῷ ἀνεπαύετο, τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν προσθίων ἐπερείδων ποδῶν, κατοικίδιος δαυὺς κύων. Ἐνίστε ἤγειρεν ὁ κύων πρὸς τὴν αἰμασίαν τὴν κεφαλὴν μετὰ ἐλαφρῶν γρυλισμῶν.

— Σιῶπα, Χειμῶν! εἶπε τέλος ὁ γέρον ἀπειλητικῶς ὑψώσας τὸ δρέπανον καὶ ὁ Χειμῶν ἔκλησεν αὖτις τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἤρεμος ἀπέθηκε πάλιν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν προσθίων τοῦ ποδῶν... ζῶηρὰ παράστασις τοῦ διστίχου τῆς καλῆς Κορωνίδος.

Ὁ Ἀκόντιος ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στῆθους καὶ ἐβυθίσθη εἰς τὴν θέαν τοῦ εἰδυλίου ἐκείνου. Ὁ προσήλιος κῆπος, ὁ σεβάσμιος, ἀλλὰ καὶ εὐρωστὸς κηπουρός, ὁ εὐπειθὴς, ἰσχυρὸς κύων, ἡ ἀφρονὸς ἡσυχία, ἡ ὑπὲρ πάντα ταῦτα ἐπικρατοῦσα, συνεκίνηε αὐτὸν ὡφελίμως μετὰ τὰς ποικίλας ταραχώδεις εἰκόνας τῆς ὁδοῦ τοῦ λιμένος.

Αἶφνης ὁ κύων ἀνεπήδησε καὶ ἄφηκε ἄραχυν χαρποῖον γρυλισμόν. Ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ κηποῦ ἐκείνου ἔρχετο παιδίσκη ροδόχρουν ἐσθῆτα φέρουσα, ἣν ὀμήσας προὔπηγνεν ὁ Χειμῶν.

— Ἡ Νεαῖρα! εἶπεν ὁ Ἀκόντιος καθ' ἑαυτόν. Ὃταν δὲ εἶδεν αὐτὴν χαιρετῶσαν καὶ ἀντιχαιρετωμένην ὑπὸ τοῦ προσφιλοῦς κυνός, προσέθηκεν ἔτι μᾶλλον σύννους. Ἡ ἐπιστρέφουσα οἴκοι ποικμενίς μου! Μὰ τοὺς θεοὺς πάντας, δὲν ἔννοῶ πῶς μέχρι τοῦδε διέφυγέ με, πόσον τελείως ἀρμόζει τὸ πρόσωπον, τὸ σῶμα, ὁ χαρακτήρ τῆς, πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς φαντασίας μου! Κρῖμα, ὅτι δὲν ἀνέκει εἰς τὰς κόρας τῆς στρογγύλης πλατείας καὶ ὅτι εἶνε δειλὴ καὶ ιδιόρρυθμος.

Ὁ γέρον ἀπέθηκε τὸ δρέπανον ἐπὶ τῶν σταφυλῶν καὶ ἔτεινε πρὸς τὴν παιδίσκην τὴν δεξιὰν λέγων.

— Καλῶς ἦλθες! Ἐκαμὲς καλὰς ἐργασίας;

— Ἐξαίρετους, ἰδέ!

Ἐσυρεν ἐκ τῆς ζώνης τῆς δερμάτινον θυλακίδιον καὶ ἀνοίξασα αὐτὸ παρουσίασεν εἰς τὸν γέροντα νὰ ἴδῃ τὸ περιεχόμενον.

— Χρυσός! εἶπεν οὗτος ἐκπληκτός. Τοῦτο εἶνε πράγματι ὡραία εἰσπραξίς. Ἡ τέχνη σου πληρῶνεται κατὰ τρόπον, ὅστις μέγαμιστῆ σχεδὸν περίφροντιν.

— Περίφροντιν, διατί;

— Ναι, τὸ καλὰ εἰρηθὸν καὶ ἡ συναρμολογία τῶν χρωμάτων τῆς μικρᾶς καὶ Νεαῖρας εἶνε θεαίως ἄξιον τιμῆς... οὐκ ἦτον ὁμοῦ δὲν εἶνε τὰ ἄνθη σου

και τόσο μεγάλης αξίας. Τό περσικόν τοῦτο χρυσίον εἶνε μᾶλλον διὰ τὸ ὠραῖόν σου πρόσωπον, καὶ ἂν ἡ ἐξέχουσα τῆς Μιλήτου νεολαία οὕτως ἀναμφισβητήτως διαδηλοῖ τὸν θαυμασμόν αὐτῆς....

— Ἀνοήσiai, Λαογόρα! διέκοψεν ἡ νεαρά παιδίσκη γελῶσα. Ἐννοῶ καλῶς τὴν ιδέαν σου· ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ....! Φρονεῖς, ὅτι ἤθελον ποδοπατήσῃ ὅλου μου τοῦ βίου τὴν εὐτυχίαν χάριν ὀλίγων λαμπρῶν καὶ ταραχῶδων ἐτῶν; Πρέπει ἅπαζ διὰ παντός νὰ σοὶ εἴπω τοῦτο διότι πρὸ πολλοῦ παρατήρησα ποῦ τείνουσιν οἱ ὑπαινιγμοὶ σου.

— Τόσω τὸ καλλίτερον, προσέθηκεν ὁ Λαογόρας.

Καὶ πάλιν ὁ κύων ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης εἶχε τὴν κεφαλὴν παρὰ τὸ γόνυ τῆς Νεαίρας ἐπερειδομένην ἀφῆκε γρυλισμόν. Εὐρύνωτος ἀνὴρ, τὸ φαιδρὸν τῶν κατωτέρων τάξεων ἐνδυμα περιβεβλημένος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κῆπον, δειλὸς προβαίνων, παράδοξον δὲ κατήφειαν ἐπὶ τοῦ προσώπου ἐπικεχυμένην ἔχων, ἐπὶ δὲ τῇ θέᾳ τῆς Νεαίρας μικρόν τι ταύτην διασκεδάσας.

— Ἐπιτρέπεται; ἠρώτησε διστάζων.

— Χαίροις, Βάϊε, εἶπεν ὁ Λαογόρας, φρονῶ ὅτι γνωρίζεις πόσον εὐάρεστος εἶνε πάντοτε ἡ ἐπίσκεψίς σου.

Προὔχωρησε πρὸς αὐτὸν καὶ τῷ ἔτεινε ἐγκαρδίως τὴν δεξιάν. Μετ' ὀλιγωτέρας ὅμως προθυμίας καὶ πῶς δυσαρέστως ἔτεινε καὶ ἡ Νεαίρα τὴν ἰδικήν της.

— Τί σὲ ὁδηγεῖ ἐνταῦθα τοιαύτην ὥραν; ἠρώτησεν ὁ γέρον, σὲ τῶν πάντων ἐργατῶν ἀκονότατον;

— Ἀπρόοπτος τῆς τύχης περίστασις, ἀπεκρίθη ὁ Βάϊος. Φαντασθῆτε, ἐξηκολούθησε στρέψας ἐταστικὸν πρὸς τὴν Νεαίραν βλέμμα, πρὸ ἡμισείας ὥρας διηλθον ἐπὶ τοῦ ἄρματος των πρὸ τοῦ σιδηρουργείου μου ὁ ἄρχων Χαρίδημος μετὰ τῆς θυγατρὸς του Κυδίππης. Μετέβαινον εἰς τὸν λιμένα ὅπου ὁρμοῦσιν αἱ δύο χρυσοποιικίλοι τῆς πόλεως τριήρεις. Λέγεται ὅτι ἀπέρχεται δι' ἐργασίας ἐπὶ τινος ἡμέρας εἰς τὴν Σάμον. Τριάκοντα περίπου βήματα μακρὰν τοῦ ἐργοστασίου μου ἐθραύσθη ὁ ρυμὸς τοῦ ἄρματος. Οἱ ἵπποι πτοηθέντες ἐξ Ἀφρικανικοῦ λέοντος, ὅστις ἐντὸς σιδηροῦ κλωβοῦ μετεφέρετο εἰς τὸν λιμένα, ἀνεπήδησαν ἀποτόμως πρὸς τὰ πλάγια. Οὕτως ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα... πρὸς εὐτυχίαν ὅμως ἰδικήν μου, διότι ἔσπευσα ἀμέσως ἐσταμάτησα τοὺς τρέμοντας καὶ φρυάκτοντας ἵππους καὶ προσεφέρθη νὰ διορθώσω ἀμέσως τὴν βλάβην. Εἶχον ἴδῃ ἔτοιμον ἐν τῷ ἐργοστασίῳ μου ρυμὸν καταλλήλου μεγέθους. Κολλοὶ καὶ σκαλμοὶ ἐν βραχείᾳ ἀφῆρέθησαν καὶ συντόμως ὡς Ἡφαίστος μετεχειρίζομεν τὴν στήθεράν λαβίδα. Μετ' οὐ πολὺ, καὶ συντομώτερον τῆς διηγῆσεώς μου, ὁ νέος ρυμὸς, εὐτελέστερος μὲν τοῦ θραυ-

σθέντος, ἀλλ' ἱκανῶς καλῶς, ἦτο προσηρμοσμένος εἰς τὸ ἄρμα καὶ ὁ ἄρχων ἠδύνατο νὰ συνεχίσῃ τὸν πρὸς τὸν λιμένα δρόμον του. Πρὶν ἢ ὅμως δώσῃ εἰς τὸν ἡνίοχον τὴν διαταγὴν νὰ προχωρήσῃ ἐνεχειρίσέ μοι τρία χρυσᾶ Περσικά. Φαντασθῆτε! τρία διὰ τὴν μετρίαν ταύτην ἐργασίαν! Ὡραία προσθήκη εἰς τὰς οἰκονομίας μου! Τί φρονεῖς Νεαίρα;

— Πρέπει νὰ ἦσαι νύχαριστημένος ἐκ τῆς σημερινῆς ἡμέρας, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ἡ παιδίσκη. Εἴθε ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις νὰ διέρχεται συγχάνεις ὁ Χαρίδημος διὰ τοῦ ἐργοστασίου σου.

— Εἴθε, ἐὰν δύναταί τις νὰ ἱκετεύσῃ ὑπὲρ τοῦτου τοῦ θεοῦ. Ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς τὸν γέροντα ἐξηκολούθησε. Δὲν ἀγανακτεῖς κατ' ἐμοῦ, Λαογόρα ἐὰν σὰς ἠνόχησα; Εἶχον ὅμως ἀνάγκην ἀέρος, ὥφειλον νὰ σὰς ἀνακονίσω τὸ ἀνέλπιστον τοῦτο συμβῆναι μου.

Ὁ Λαογόρας ἐξεδήλωσε τὴν εὐαρέσκεϊαν αὐτοῦ, ἤγειρε τὸν κόφφινον, ἐφ' οὗ ἔκειντο αἱ κοπεῖσαι σταφυλαί, προσέκλινε πατρικῶς καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὴν οἰκίαν μειδιῶν καὶ λέγων.

— Εἰπέτε τα μόναι σας μὲ τὴν Νεαίραν, ἐγὼ ἔχω διαθέσει νὰ κοιμηθῶ ὀλίγον. Εἰς τὴν ἡλικίαν μου κοπιᾷ καὶ ἡ ἐλαφροτάτη ἐργασία καὶ ἀπαυδᾷ τὸν ὀγδοηκοντούτην γέροντα.

Ἡ Νεαίρα ἔδρακεν τὰ χεῖλη. Ἐφαίνετο ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐπανέλθῃ καὶ αὕτη εἰς τὰ δωμάτιά της. Τὸ ἱκετευτικὸν βλέμμα, ὅπερ ὁ Βάϊος ἔροιψε πρὸς αὐτήν, ἐκίνησε τὴν συμπάθειάν της καὶ ἔμεινε.

— Πόσον εὐρῶστος εἶνε ἀκόμη! εἶπεν ὁ Βάϊος προσβλέπων τὸν ἀπερχόμενον γέροντα.

— Ἦτο πάντοτε δι' ὅλου τοῦ τοῦ βίου μέτριος καὶ ἐργατικὸς, ἀντίειπεν ἡ Νεαίρα πικρῶς.

— Ἐργατικός... δὲν εἶμαι καὶ ἐγώ;

— Ἀλλ' εἶσαι καὶ οἰνοπότης.

Ὁ Βάϊος προσέκλινε περίλυπος τὴν κεφαλὴν καὶ προσέθηκε σύννους.

— Ναί! Ἀλλ' ἂφ' οὗτο ἐγνώρισα τὴν Νεαίραν.

— Δίαν κολακευτικὸν διὰ τὴν Νεαίραν. Ἐν ποσούτῳ ὁ Λαογόρας φαίνεται ἰσχυρότερός σου κατὰ τὸν χαρακτήρα, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἡ γνωριμία μου δὲν ἐξήσκησε τόσον κακὴν ἐπιρροήν.

— Ἐκεῖνος καὶ ἐγώ! εἶπε στενάζων ὁ νέος ἀνὴρ. Εκείνος ἠδύνατο νὰ ἦνε πάππος σου.

— Τί σημαίνει τοῦτο;

— Ἀχ, Νεαίρα, τὸ ἐννοεῖς... ἀλλ' ὑποκρίνεσαι κομπήτητα. Ἐὰν τοῦλάχιστον ἠδύναμην, ὅπως ὁ οἰκοδεσπότης σου Λαογόρας, νὰ φροντίζω περὶ σοῦ, νὰ σὲ χαίρωτο ἐπανερχομένην εἰς τὴν οἰκίαν, νὰ σὲ βοηθῶ διὰ συμβουλῶν καὶ ἔργων, ὅταν ἔχῃς φροντίδας...

— Δὲν ἔχω καμμίαν, διέκοψεν ἀποτόμως ἡ Νεαίρα.

— Ποίαν ἡλικίαν ἔχεις νῦν, γλυκεῖα Νεαίρα; ἡρώτησε μετὰ βραχυῶν παύσιν ὁ Βάιος.

— Δέκα καὶ ἑξῆς ἐτῶν... τὸ γνωρίζεις.

— Δεξαεξαέτις! καὶ ὁ Ἔρως δὲν συνεκίνησεν ἀκόμη τὴν καρδίαν σου;

— Ὅχι. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἦτο τοῦτο, τί σὲ ἐνδιαφέρει; Μήπως ὀφείλω νὰ σοὶ γνωρίσω τῆς καρδίας μου τὰ ἀπόρρητα;

Ὁ Βάιος ἔρριψε ταχὺ κύκλω βλέμμα. Ἰδὼν ὅτι ἦτο μόνος μετὰ τῆς Νεαίρας, οὐδόπως σκεπτόμενος τὸν πέραν τῆς αἰμασιᾶς τῶν μυρσινῶν κῆπον τῆς Κορωνίδος, ἤρπασε τὴν χεῖρά της μετὰ δειλοῦ πάθους.

— Πρέπει λοιπὸν λέξιν πρὸς λέξιν νὰ σοὶ εἶπω ὅ,τι ἡδύνασο νὰ ἐννοήσης; εἶπε μετὰ σφοδρότητος. Σὺ καὶ ἡ σκληρότης τῆς καρδίας σου εἴθε τῆς οἰνοποσίας μου αἱ αἰτίαι. Ναι, σκώπτέ με! Πάσχω ἐκ τοῦ πρὸς σὲ ἔρωτος, καὶ ἂν τῶρα, ὅτε καθαρῶς σοὶ τὸ ἐδήλωσα, δὲν [μοὶ δώσης ἐλπίδας, ἀπέροχομαι εἰς τὸν βράχον τῶν Διοσκούρων καὶ πίπτω κατὰ κεφαλῆς κατὰ κρημνῶν. Τότε δὲ δύνασαι νὰ γνωρίζῃς ὅτι ὁ χαλκεὺς Βάιος ἀπέθανε διὰ σέ.

Ἡ Νεαίρα ἐγέλα καὶ εἶπε σαρκάζουσα·

— Σπεύδεις τόσον πολὺ δι' αὐτὸ τὸ πῆδημα;

Ὁ Βάιος ἔρριψε πρὸς αὐτὴν βλέμμα καταβιβρωσκούσης ἀγάπης, καὶ εἶπε θιαῖ τῇ φωνῇ

— Ἄνευ σοῦ, Νεαίρα, δὲν δύναμαι νὰ ζήσω.

— Ζῆσε λοιπὸν τότε μετ' ἐμοῦ! ἀπάντησε καὶ πάλιν γελῶσα ἡ Νεαίρα. Τίς λοιπὸν σοῦ τὸ ἀπαγορεύει. Ἐὰν θέλῃς νὰ ἦσαι ὀλιγώτερον φορτικός καὶ ν' ἀφίσης τοὺς αἰωνίους στεναγμούς, δυνάμεθα νὰ εἴμεθα φίλοι, ἀληθεῖς φίλοι. Ἡ πρὸς με διάθεσίς σου μὲ συγκινεῖ, καὶ ἂν ὀφείλω δημοσίᾳ νὰ σοὶ τὸ ὁμολογήσω...

— ὦ, εἶσαι καλὴ, Νεαίρα! διέκοψεν αὐτὴν ὁ Βάιος, καὶ εἰς τοὺς λόγους του, εἰς τὴν φωνὴν του ἐνεῖχτο τοιοῦτον ἀκαταπόνητον πάθος, ὥστε ἡ Νεαίρα πτοηθεῖσα ἔκραξε πρὸς αὐτὸν τὰ ῥοδινὰ συσπῶσα χεῖλη.

— Φύγε! Μοῦ χάνεις τὴν ἡμέραν μὲ τὰς παραδόξους ἐκφράσεις σου. Σοὶ τὸ λέγω καθαρῶς: Δὲν σὲ ἀγαπῶ... ὅλος διόλου! καὶ ἂν ἀκόμη δεκτικὸς μὲ ἀπειλήσης διὰ τῆς κατακρημνισέώς σου ἀπὸ τῶν βράχων τῶν Διοσκούρων. Ἄφες τὴν χεῖρά μου, Βάιε! Δὲν μοὶ ἀρέσκουσι τὰ τοιαῦτα θαυπέματα. Βάιε! Τί ἐπιχειρεῖς! Πῆγαινε! Σοῦ τὸ ἐπιβάλλω!

Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους λόγους ὁ Βάιος τὸ μὲν ἐκ παραφροῶν, τὸ δὲ ἐξ ἀκατασχέτου πόνου συνέσφιγγε τὸν ἄβρον αὐτῆς βραχιόνα διὰ τῶν ἀκόμφων δακτύλων του. Ἀπέσπασεν ἐν τούτοις ἡ Νεαίρα

τὴν χεῖρά της μετὰ χειρονομίας οἷα ἐκεῖνη δι' ἧς ἀποπέμπει τις ἐνοχλητικὸν ἐπαίτην. Ὁ Χειμῶν, ὅστις ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ γέροντος ἔκειτο ἐξηπλωμένος ὑπὸ τὴν σκιὰν ροιᾶς, ὥρμησε νῦν καταμετρῶν τὸν ἐπιθετικὸν ἐραστὴν διὰ βλεμμάτων λίαν ἐχθρικῶν καὶ προκλητικῶν γρυλισμῶν.

— Συγχώρησόν μοι, Νεαίρα! ἐφέλλισεν ὁ Βάιος κλίνων τὴν κεφαλὴν.

— Πῆγαινε! Δὲν τὸ ἀνέχομαι. Ἐὰν δέ ποτε πάλιν ἤθελες τολμήσει.

— Οὐδέποτε! Οὐδέποτε! Μὰ ὅλους τοὺς Θεοὺς! Εἰπέ μοι μόνον ὅτι δὲν ἀγανακτεῖς κατ' ἐμοῦ.

— Καλῶς, δὲν ἀγανακτῶ. Κάμε μόνον ταχέως νὰ ἀπέλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν σου.

— Ὑγίαινε, εἶπε στενάζων ὁ χαλκεὺς καὶ τελευταῖον πλῆρες αἰσθήματος βλέμμα ἐπὶ τῆς συμπαθοῦς μορφῆς ῥίψας ἀπῆλθε βραδυπορῶν.

— Ἐλα, Χειμῶν! εἶπε νῦν ἡ Νεαίρα καλοῦσα τὸν κύνα της πρὸς ἐαυτήν. Δὲν εἶναι ἀληθές, Χειμῶν μου, οὐδέποτε θὰ ἐπιτρέψῃς νὰ πάθῃ τι ἡ Νεαίρα σου; Περίμενε, πιστέ μου σύντροφε, κατόπιν θέλεις ἀμειφθῇ διὰ τὴν πράξιν σου.

Τὸ ζῶον ἔσαινε τὴν οὐρὰν προσβλέπον τὴν Νεαίραν, ὥστε ὁ Ἀκόντιος, ὅστις καταλιπὼν τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κήπου ὕψωμα, ὁπόθεν παρέστη μάρτυς τῆς προεκτεθείσης σκηνῆς, ἐπλησίασε πρὸς τὴν αἰμασιάν, ἀνεμνήσθη καὶ αὖθις τῆς εἰκόνης τῆς ποιμενίδος του. Ἡ ιδέα ὅτι ἡ Νεαίρα κατῴκει τόσον πλησίον εἰς τὴν οἰκίαν του, συνεκίνησεν αὐτὸν ὅλως κατ' ἰδιόζοντα τρόπον. Οἱ γείτονες φυσικῶς εἰσὶ πάντοτε καλοὶ φίλοι. Ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο αὐτῷ θαυμάσιον, διότι θεῖαν βούλησιν ἐθέωρει ὅτι ὠδηγεῖτο μοιραίως ἐνώπιον τοῦ μόνου ζῶντος πλάσματος, μεθ' οὗ ἐκτὸς τοῦ Μελανίππου εἶχεν ἐνταῦθα ἐν Μιλήτῳ σχέσιν τινά.

Ἦτο ἤδη ἕτοιμος νὰ καλέσῃ κατ' ὄνομα τὴν παιδίσκην, ὅτε ἡ Νεαίρα ἐν ζωηρῷ θαυμασμῷ ἐφώνησε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διότι διὰ μέσου τῶν μυρσινῶν διέκρινε τὸν νεανίαν, ἐξεπλάγη καὶ ζωηρὸν ἐρύθημα ἐπεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου της.

— Σὺ ἐνταῦθα ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Κορωνίδος; ἠρώχησε πλησιάζουσα τὴν αἰμασιάν.

— Κατοικῶ ἐνταῦθα παρὰ τῷ Λαογόρᾳ, ὅστις μὲ περιποιεῖται ὡς τέκνον του. Τοῦτο εἶνε βεβηχίως σπανὶς σύμπτωσις! Ἀλλὰ πόθεν ἤλθες; Ἐβλεπον πρὸς τὴν διεσπασμένην οἰκίαν καὶ δὲν σὲ εἶδον ἐρχόμενον.

— Ἐκ τοῦ κήπου ἐκείνου ἐπὶ τοῦ ὕψους καὶ σᾶς ἐβλεπον.

Ἡ νεῖς καὶ πάλιν ἠρυθρίσεν.

— Δὲν ἔχεις αἰτίαν νὰ ἐρυθριᾷς, εἶπεν ὁ Ἀκόντιος. Ἡθικώτερον καὶ συνετώτερον δὲν ἠδύνατο οὐδεμίαν Σπαρτιάτι νὰ φοβῇ. Ὁ νέος ἀνὴρ φανίσταται καὶ ὁλοκληρίαν δούλος τοῦ πάθους του.

— Λέγεις τοῦτο, εἶπεν ἡ Νεαίρα ἀτενῶς αὐτὸν προσδiléπουσα, ὡς ἂν ἦτο ἀκατάληπτον εἰς σέ. Βεβαίως ἡ Νεαίρα πρὸ πολλοῦ γνωρίζει ὅτι δὲν εἶνε ὥραία.

— Τοῦναντίον εἶσαι θελκτικωτάτη.

— Ἀς μὴ ὀμιλῶμεν περὶ τούτου! Ἀλλὰ εἰπέ μοι τί σπουδαῖον εἶχες σήμερον ἐν νῶϊ. Σὲ ἐχαιρέτησα κατ' ὄνομα καλοῦσά σε παρὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Κόνωνος, ἀλλ' οὔτε ὀφθαλμούς, οὔτε ὦτα εἶχες.

— Ἦμην ἄθυμος.

— Ἀθυμός; ἐν τῇ ὥραίᾳ Μιλήτῳ; ὑπὸ τὸν μεγαλοπρεπέστατον τοῦτον οὐρανόν; Ἐν τῷ πολυχρόμῳ θορύβῳ τῆς ὁδοῦ τοῦ λιμένος;

— Ναί, Νεαίρα, δὲν εὗρον ἐκεῖνο, ὅπερ ἐζήτουν.

Ἀνῆγγειλεν αὐτῇ τὴν ἀποτυχίαν του ἐν τῇ στρογγύλῃ πλατείᾳ καὶ ἐδήλωσε τὸ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἔαρος ὅτι τὸ ἐν τῇ φαντασίᾳ του τετελεσμένον καλλιτέχνημα δὲν ἠδύνατο πραγματικῶς νὰ ἐπεξεργασθῇ, διότι ἐστερεῖτο καταλλήλου προτύπου. Ἡ Νεαίρα ἤκουε σύννους.

— Αἱ ψυχραὶ λοιπὸν καὶ ἔξοχοι ὥραιότητες, αἷας ὁ καλλιτέχνης μεταχειρίζεται δι' εἰκόνας θεαινῶν, δὲν εἶνε κατάλληλοι διὰ σέ; ἡρώτησε βραδείᾳ φωνῇ. Πῶς λοιπὸν πρέπει νὰ ἦνε πεπλασμένη ἡ κόρη διὰ νὰ ἦνε κατάλληλος διὰ σέ;

— Ὅπως σὺ, Νεαίρα.

Τὸ πρόσωπον τῆς Νεαίρας ἐγένετο ἐρυθρόν ὡς πορφύρα.

— Ὅπως ἐγώ; ἐπέλλισε. Ἀλλ' ὡς ἐγὼ ὑπάρχουσι χίλιαι.

— Οὔτε δέκα! ἀπήντησεν ὁ Ἀκόντιος, καὶ τὰς δέκα τάχως δυσκόλως δύναται τις νὰ εὕρῃ καὶ ἔτι δυσκολώτερον νὰ λάβῃ ὡς πρότυπα.

— Καὶ τί ἔχει νὰ κάμῃ τοιαύτη παίδισκη, ἣν σὺ ὡς πρότυπον ἐπιθυμεῖς;

— Οὐδέν. Μόνον ἥσυχος νὰ σταθῇ εἰς τὴν θέσιν, ἣν θέλω τῆς ὀρίσει.

Ἐπῆλθε μικρὰ παῦσις.

— Ἀκουσον, Ἀκόντιε! εἶπεν ἡ Νεαίρα. Ἐάν δὲν εἶνέ τι δυσχερέστερον, εὐχαρίστως ἤθελον σέ εὐχαριστήσῃ. Εἶπε; βεβαίως ὅτι εἶμαι κατάλληλος διὰ τὸ καλλιτέχνημά σου.

— Πῶς! θὰ ἤθελες;

— Βεβαίως, ἐάν δύναμαι νὰ σέ ὠφελίσω.

— Καὶ τί ἀπαιτεῖς δι' αὐτό; Γνωρίζεις, Νεαίρα, ὅτι δὲν εἶμαι πλούσιος.

— Ἀχ, μὲ λυπεῖς, Ἀκόντιε. Διὰ φιλικῶς ὑπηρεσί-

ας δὲν πληρώνομαι.

Εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της ἔλαμψε καὶ αὖτις ἡ ἔκφρασις ἐκείνη τῆς εὐγνωμοσύνης, ἣν χθὲς κατὰ πρῶτην φορὰν παρετήρησεν ὁ Ἀκόντιος· ἡ ἔκφρασις αὕτη ἔλεγε πρὸς τὸν Ἀκόντιον: διὰ τῆς φιλικῆς ταύτης ὑπηρεσίας μου σοὶ ἐπιβάλλω δεσμὸν, διότι θέλω νὰ εἶσαι καὶ σὺ εὐγνώμων πρὸς ἐμέ καὶ νὰ μὴ λησμονήσης ποτὲ, οἷαν ἀρωγὸν χεῖρα ἔτεινε πρὸς σέ ἡ Νεαίρα. Ἐδίστασεν ἐπὶ στιγμὴν, ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία τοῦ καλλιτέχνου νὰ ἴδῃ πραγματοποιούμενον τῆς φαντασίας του τὸ ἱνδαλμα ὑπερίσχυσε τῆς ἐνδομύχου ἀμφιβολίας.

— Καλῶς, Νεαίρα, εὐγνωμόνως δέχομαι τὴν προσφορὰν σου. Πότε θέλεις νὰ μὲ ἐπισκεφθῇς διὰ πρῶτην φορὰν;

— Ἀν θέλῃς, ἀμέσως. Ἡ Κορωνίς κοιμᾶται τώρα καθὼς καὶ ὁ Λαογόρας, καὶ τὸ καλλίτερον εἶνε καλλίτερον· δὲν εἶνε δὲ ἀνάγκη νὰ γνωρίζωσιν αὐτοὶ τί κοινὸν ἡμεῖς μεταζῷ μας ἔχομεν.

— Ἐλθέ λοιπόν. Φέρε δὲ ἀμέσως μαζὶ σου καὶ τὸν κύνα.

— Ἀμέσως, εἶπεν ἡ Νεαίρα.

Διέτρεξε τὴν αἵμασιάν μέχρις ἐνὸς σημείου ἐνθα αἱ μυρσίαι δὲν ἦσαν πολὺ πυκναί. Διεχώρησεν αὐτάς καὶ εἰσέδου εἰς τὸν κήπον τῆς Κορωνίδος ἀκολουθοῦν, μένη ὑπὸ τοῦ κυνὸς τῆς ἐλαφροῦς ὑλακτοῦντος.

(ἀκολουθεῖ)

Ἡ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘῳ ΠΑΝΩΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1728

ὑπὸ Σ. ΔΕ-ΒΙΑΖΗ

(συνέχεια ὅρα φυλ. προηγ.)

«Αὐτὸς λοιπὸν ὅσοι ἐπήγαιναν τοὺς ἐδεχότουνα, ὅμως ἐπῆρξεν τὸν ὁ Νικολῆς Ζαθραδινός, ὁ κουινιάδος του εἰς τὸ σπῆτι του, κατὰ τὸ συνήθειον. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐπήγανε πολλοί, ὅμως εἰς τὸ σπῆτι τοῦ αὐτοῦ ὅπου ἦτο τὸ λείψανον, ἐπήγαν πολλόταταις γυναῖκες κατὰ τὸ συνήθειον μὴν ἡξέυρωντας καμμία τὴν ὑπόθεσιν. Ἐπειτα ἀκροτ' ἐρίστη ὁ αὐτὸς πιτόρος, καὶ ἐμήνυσεν πῶν Σαντιάδου τῷ τουμπιτάρει μὴν ἔχει πανοῦλλα, ἐπειδὴ καὶ διὰ τοῦς ἡμέρας ἔχασε δύο τοῦ παιδὸς, καὶ εἶναι καὶ ἡ συμβία του κακὰ. Οἱ δὲ Σαντιάδες ὡς ἤκουσαν τέτοιο μῆνυμα ἐσυγχίσθησαν

λ.), essere, stare, être· και ἡ γερμανικὴ δὲ διὰ τοῦ werden, haben, sein ἡ ἀγγλικὴ διὰ τοῦ have, will, shall, can, may, be. Καὶ περιφραστικῶς μὲν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν παλαιὰν ἐκφέρονται τινὲς τῶν παρωχημένων χρόνων καὶ ὁ τετελεσμένος μέλλων συνήθως· ἰδίως δὲ εἰς τὴν ἰταλικὴν ὁ ἀ. μέλλων μονολεκτικῶς ἐκφερόμενος, ὡς amare, εἶναι σύνθετος ἀπὸ τὸ amare (ἀπαρέμφ.) καὶ aggio ἀπὸ τὸ abho, abbo, abio, abeo, (λτν.) habeo, Ὁ ἰταλικὸς ἢ μᾶλλον ὁ νεολατινικὸς ἐν γένει μέλλων προῆλθεν ἀπὸ τὸν λατινικὸν amare habeo. Καὶ εἰς τὴν παλαιὰν δὲ ἐλληνικὴν ἔχομεν ἀναλόγους μελλοντικὰς ἐκφράσεις, ὡς ἔχω εἰπεῖν (habeo dicere), οὐδὲν ἔχω γράψαι (nihil habeo scribere), πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, βάπτισμα ἔχω βαπτισθῆναι. Ἡ μελλοντικὴ ἔννοια ἐδῶ προῆλθεν ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ σκοποῦ (ἔχει τίς τι πρὸς τι). Ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦ Ἡροδότου τὸν καιρὸν, ἴσως δὲ καὶ πρότερον ἀκόμη, ἐσχημάτιζοντο χρόνοι μὲ τὸ ἔχω, ὡς κρύψαντες ἔχουσι, θαυμάσας ἔχω, οἵτινες ἀντιστοιχοῦν μὲ τοὺς σημερινούς, ἔχω θαυμάσει, ἔχω κρύψει. Καὶ μὲ τὸ εἰμι δὲ ἐσχημάτιζε τύπους ἢ ἀρχαῖα, ὡς γεγεγραμμένοι εἰσιν, ἀπηλλαγμένος ἔσομαι. Ἐπιστρέφοντες εἰς τὸ ameraggio λέγομεν, ὅτι προῆλθεν ἀπὸ τὸ amerabbio ἀκολούθως ἀδυνατίσε καὶ ἤκούετο καὶ ἐπροφέρετο ameraio, ἔπειτα amerao καὶ τέλος amero (ὅθεν τὸ γαλλ. j'aimerai, τὸ ἰσπανικὸν yo seré, καὶ τὸ πορτογαλ. eu serei—Ἡ δὲ νεοελληνικὴ τὸν μέλλοντα ἐκφέρει κυρίως διὰ τῶν βοηθητικῶν ἐννοιῶν τῆς θελήσεως καὶ μελλήσεως δηλ. μὲ τὸ θέλω ἢ μέλλω (συγκρ. τὰ παλαιὰ, θέλω λέγειν, μέλλει περιέξειν): θέλω νὰ γράψω, θενὰ γράψω, θὰ γράψω. Ἡ νεοελληνικὴ ἔχει καὶ παρατατικὸν μέλλοντα, θὰ γράφω, θὰ τρώγω, τὸν ὁποῖον δὲν τὸν ἔχει καὶ ἤθελε τὸν ζηλεῦσαι ἢ παλαιά. Καὶ πολλὰ δὲ ἄλλαι γλῶσσαι σχηματίζουν χρόνους μὲ βοηθητικά, ὡς ἡ Βεγγαλικὴ μὲ τὸ achi=εἶμαι, achilam=ἦμην· π.χ. karite=ἐπάνω ὅπου κάμνω, κάμνων, karitechilam=εἶμαι κάμνων, εἶμαι ἐπάνω ποῦ κάμνω, karitechilam=ἦμην κάμνων, ἦμην ἐπάνω ποῦ ἔκαμνα. Τῆς δὲ σανκριτικῆς ὁ μέλλων μὲ δύο βοηθητικά σχηματίζεται, ὡς da-as-yā-mi-, (*do-es-jō=dōσω). τὸ da εἶναι ἡ ρίζα τοῦ δίδωμι, τὸ as εἶναι ρίζα τοῦ asmi=(εσμι) εἰμι, τὸ yā ρίζα τοῦ

εἶμι, (=πηγαίνω), τὸ δὲ mi (=με) ἐγώ, καὶ δηλοῖ ἐπάνω κάτω κατὰ λέξιν, ἐγὼ εἶμαι νὰ ὑπάγω νὰ δίδω ἢ ἐγὼ πηγαίνω νὰ ἦμαι νὰ δίδω. Συγκρ. τὰς φράσεις τῆς ὁμιλουμένης πάει [ὑπάγει] νὰ ἦναι ἔτσι ἢ θὰ ἦν' ἔτσι [ἐλλ. κινδυνεύει], πάει νὰ 'πῇ, θέλει νὰ 'πῇ, θὰ 'πῇ (ἰταλ. vuol dir), ἔρχομαι νὰ 'πῶ, καὶ τῆς παλαιᾶς τὸ, EPXOMAI (παρὰ μῆκρον ΗΛΘΟΜΕΝ] ἐξανδραποδισθῆναι.—Τὸ δὲ λοιπὸν τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης, τὸ νεώτερον ἐν γένει πνεῦμα θέλει, ἀξιοῖ τὰ πάντα ν' ἀναλύσῃ καὶ ἐπομένως καὶ τὰς συνθέτους γλωσσικάς μορφάς. Εὐρίσχεται τοῦτο ἔμπροσθεν τῶν μορφῶν π.χ. γράψω, γέγραφα, ἐγεγράφειν, γράφειν, γράφοιμι, γραφάτω, ὡς ἐνώπιον Σφιγγῶν. Τὰς βιάζει νὰ φανερώσουν ὅ,τι κρύπτουν, καὶ ἰδοὺ ἀναλύονται. Ἐντεῦθεν οἱ νεώτεροι τύποι θὰ γράψω, ἔχω γράψει, εἶχα γράψει, εἶθε νὰ γράφω, τὸ νὰ γράφῃ τις κ.τλ. Ἐντεῦθεν αἱ ἀναλύσεις τῆς μετοχῆς, τῆς δοτικῆς· ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἢ ὁποῦ γράφει· μὲ τὴν τράπεζαν, εἰς τὴν οἰκίαν, ἀπὸ τὴν πατρίδα Τὰ βοηθητικά ΘΕΛΩ, ΕΙΜΑΙ, ΜΕΛΛΩ, ΔΥΝΑΜΑΙ, τὰ μόρια ΝΑ, ΑΣ, ΘΑ, ΕΙΘΕ, ΑΜΠΟΤΕ, ΠΟΥ, ΟΠΟΥ (ἀπὸ τὸ τοπικὸν ὅπου), καὶ τὰ σημειώπρωτα ΕΙΣ, ΜΕ, ΑΠΟ εἶναι ἀριθμοὶ ὑπηρετικώτατοι εἰς τὴν εὐκολωτέραν κίνησιν τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς σημερινῆς μας γλώσσης· ταῦτα εἶναι μαργαρίται, εἶναι ἀδάμαντες διὰ τὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν· πρέπει νὰ τὰ φυλάττωμεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ. Οἱ ῥηθέντες τύποι εἶναι ἢ ἐξέλιξις τῶν σπερμάτων ἀναλόγων τύπων, ὁποῦ ἀπαντῶνται εἰς τοὺς παλαιούς. Εἶναι δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς παλαιούς προτιμότεροι αὐτοί, πρῶτον, διότι δι' αὐτῶν ἐκφέρεται ἡ ἔννοια τῆς σχέσεως μὲ λέξιν χωριστὴν ἀπὸ τὴν τῆς κυρίας ἐννοίας, καὶ λαμβάνει συνείδησιν τῆς ἀκριβοῦς σημασίας τοῦ τύπου καὶ ὅστις ἀκούει καὶ ὅστις ὁμιλεῖ, δεύτερον διότι ὡς ἐκ τούτου εἶναι ὁ τύπος εὐληπτότατος, τρίτον διότι εὐκολώτατα κλίνεται αὐτὸς καὶ εἶναι εὐχρηστότατος, τέταρτον διότι τοιούτους ἀναλόγους μεταχειρίζονται καὶ ὅλαι σχεδὸν αἱ γνωσταὶ εὐρωπαϊκαὶ γλῶσσαι, καὶ πέμπτον διότι.... διότι εἶναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι σχηματισμοί, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζομεθα, καὶ οἵτινες εἶναι γεννηματα τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἱστορίας μας. Καὶ ἡ τῶν τύπων λοιπὴ ἀνάλυσις εἶναι μὴ ἐκτόλξις, μὴ ἀπλοποίησις, μὴ πρόοδος, μὴ ἀκόμη τελειοποίησις τῆς γλώσσης. Ἄλλ' ἢ διὰ τῆς ἀπλοποιήσε-

ως τελειοποιήσεις τῆς γλώσσης αὕτη ἐξακολουθεῖ καὶ εἰς τὸ στοιχεῖον ἐκεῖνο τῆς γλώσσης, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ὠνομασθῇ συνάρθρωσις ἢ

ΣΥΝΤΑΞΙΣ *)

Π. ΒΕΡΓΩΤΗΣ.

*) Ἡ περὶ τῆς πραγματείας ἐξακολουθήσει ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ. Σημ. Διευθ.)

ΟΙ ΠΑΔΟΒΑΝΟΙ

ΕΚ τοῦ εὐπατρίδου κερκυραϊκοῦ οἴκου τῶν Παδοβάνων, προσληφθέντος μεταξὺ τῶν εὐγενῶν Κερκύρας τῷ 1490, διέπρεψαν τρεῖς εἰς τὰ γράμματα. Καὶ οἱ τρεῖς ἐγεννήθησαν καὶ ἀπεβίωσαν εἰς τὴν Κέρκυραν· καὶ οἱ τρεῖς ὡς μητρικὴν γλῶσσαν ἐθεώρουν τὴν ἰταλικὴν καὶ οὐχὶ τὴν ἑλληνικὴν· καθότι ἐν Ἑπτανήσῳ τότε ἀρνησίπατρις δὲν ἐθεωρεῖτο ὁ ἀσπαζόμενος τὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν, μάλιστα ἐκ τῆς μικρᾶς ἡλικίας ἐθῆλζον τὰ θέλγητρα τῆς ἰταλικῆς ἐξευγενήσεως, ὅπως παιδαγωγηθῶσι εἰς τὰ τῆς Ἰταλίας γυμνάσια καὶ ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις συμπληρώσῃσι τὰς σπουδὰς αὐτῶν.

Ὁ Νικόλαος Παδοβάνης ἐγεννήθη τῷ 1760 καὶ ἀπεβίωσε τῷ 1837. Οὗτος ἐγένετο γνωστὸς διὰ ἐπιγράμματα τινα λατινιστὶ καὶ ἰταλίστῃ καὶ διὰ ἐλεγείων ἰταλίστῃ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς μετακομιδῆς, ἀπὸ Μεσσήνης εἰς Ἑνετίαν, τῶν λειψάνων τοῦ γνωστοῦ ναύαρχου τῆς Ἑνετίας Ἀγγέλου Ἑμου. (1) Ἐτι δὲ ἐφιλοπόνησεν ἄλλα τινα μείναντα ἀνέκδοτα.

Ὁ Νικόλαος ἐτέκνωσε τὸν Ἱερώνυμον καὶ τὸν Ἀναστάσιον. Παρὰ τῷ λόγιῳ πατρί τῶν ἐδιδάχθησαν τὰ πρῶτα γράμματα καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ἐλευθερίου παιδείας. Ὁ Ἀναστάσιος ἔδειξε κλίσιν εἰς τὴν ποίησιν ἀλλὰ ἐγένετο γνωστὸς διὰ τὰς ποικίλας αὐτοῦ γνώσεις

(1) Τοὺς ἄθλους τοῦ Ἑμου ὑμνήσε λατινιστὶ καὶ ὁ εὐπαιδευτὸς Ζακύνθιος Διονύσιος Ροῖδης. Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Ροῖδου δὲν ἀναφέρει ὁ λόγιος ἀρχιεπίσκοπος κ. Νικόλαος ὁ Κατραμῆς εἰς τὰ ἀξιόλογα Φιλολογικὰ Ἀνάλεκτα Ζακύνθου. Ἐτι δὲ προσθέτομεν ὅτι ὁ Ροῖδης ἀπεβίωσε ἐν Ζακύνθῳ τῇ 30 Ἰουλίου 1835 ἡτῶν 72. Καὶ ὁ φιλοπάτρις κερκυραῖος Σπυρίδων Σκορδίλης, ἀνὴρ λόγιος, διὰ καλῆς νεκρολογίας ἐγκωμιάσε τότε τὸν Ἑμον. Ὑπάρχει δημοτικὸν τραγοῦδιδιον περὶ ἐψάλλετο εἰς τιμὴν τοῦ Ἑμου—εὐρέθη ἐν Γασούρῳ

καὶ ἐθεωρεῖτο ἄριστος νομολόγος. Τὰς σπουδὰς αὐτοῦ περατώσας εἰς Πίζαν, μετέβη εἰς Ῥώμην, ἐνθα ὁ Πάπας οὐ μόνον ὑπεδέχθη αὐτὸν λίαν εὐμενῶς ἀλλὰ τῷ ἔδωκε τὸν τίτλον τοῦ κόμητος καὶ διώρισεν αὐτὸν δικηγόρον della S. Ruota. Τὰς εἰδήσεις ταύτας ἐλάβομεν ἀπὸ τῶν γνωστῶν κερκυραίων λόγιον, δυτικὸν ἱερέα Φραγκίσκον Δι-Μέντον. Ὁ Ἀναστάσιος ἀκολού-

Κερκύρας ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ διακεκριμένου κερκυραίου ἱερέως Γεωργίου Α. Κοντοῦ—καὶ χάριν ἱστορικῆς ἀξίας καὶ γλωσσικοῦ μνημείου δημοσιεύομεν ὡς εἶνε εἰς τὸ ἀρχαῖον χειρόγραφον.

ΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΜΟΥ ΝΕΑ

Μὲ πόθο καὶ πολὺ σπουδὴ, ἄρχοντες, θεὲς νὰ ἀρχίσω,
Τώρα τοῦ Ἑμου νοθεταῖς, θέλω νὰ σᾶς κυρήξω,
Ποῦ Ἄλιτζέρη Τούνεζι, θέλει νὰ κατακλύσῃ,
Ἐβάλληκε καὶ παντελῶς, θέλει νὰ τοσοῖ ρημάξῃ.
Καὶ τὸ χειμῶνα ὅλονε γέκει καὶ πενισάρει,
Καὶ μέρα νύχτα γὰ νερὰ τῆς Μάλτας βολτετζάρει,
Μὰ ἤτουνε ζῖνα τὰ σκυλιὰ καὶ γλώσσα ἡ τυράννα,
Ποῦ σοῦ Λεβάντε τὰ νησιὰ, σκληριὰ μεγάλη ἐκάνα,
Μὰ τόρα ὁ Ἑμος, τὸ θεριὸ, τζῶκλεισε τῆς θαλάσσης,
Μικροὺς μεγάλους βάλληκε, νὰ τοὺς σκατακάψῃ.
Καὶ τὸν χειμῶνα ὅλονε τζάταραις φαντριάρει,
Καὶ ὅλο τ' ἀσκέρι εἰς τὴν γῆς μαυταῖς θὰ δεσπαρκάρει,
Πόμπαις, κανόνια, ἐτοίμασε νὰ βγάλει μὲ τὰσκέρι
Διὰ νὰ ρημάξῃ παντελῶς χώρας τῆς Ἀλιτζέρης,
Καὶ ἀκαρτερεῖ τὴν ἄνοιξι νὰ μπῇ τὸ καλοκαίρι,
Ὁ Ἑμος, νὰ ἔχῃ τὸν κακρὸ παντοτεινὰ γὸ χέρι.
Τὶ ἴσως καὶ φθάνει εἰς τὴν γῆς καὶ βάλει τὸ ποδάρι.
Θεὲ νὰ κρατήσῃ πόλεμο ὡςά νέο λεοντάρι.
Μὲ τὸ σπαθὶ γὸ χέρι του, θέλει νὰ πολεμήσῃ,
Τὸ αἶμα τὸ Ἀγαρινὸ γῆ γῆς θέλει νὰ χύσῃ.
Ὅτι ὁ Ἑμος τὸ θεριὸ καὶ τ' ἄζω παλλικάρει,
Ἐκάμε καὶ τὸν τρέμουσι ὅλοι, μικροὶ μεγάλοι.
Ὅτ' ἴσως καὶ ἀκούσουνε οἱ Τοῦρκοι τὸ ὄνομά του,
Τρέμουν σὰ φυλλοκάλαμο, καὶ πένθου τοῦ θανάτου,
Ἄνδρες, γυναῖκες, τρέμουσι, καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ,
Τοῦ Ἑμου τοῦ ἐξάκουσου τὴ δύναμι καὶ ἀνδρία.
Μὰ οἱ Τοῦρκοι, οἱ ἀγαρινοὶ, τὸ Ἀλλᾶ Ἀλλᾶ, κράζει
Τὸ Χόντζα βάνουν γὸ τζαμί καὶ δυνατὰ φωνάζει.
Καὶ ὅλοι τὸ Μεχέτη τους, γουργὰ παρακαλοῦνε,
Ἀπὸ τὸν Ἑμον λέοντα διὰ νὰ λυτροθοῦνε
Νύχτα καὶ μέρα γὸν Κιαπὲν πᾶνε νὰ προσκυνήσῃ.
Μὰ ὁ Ἑμος γέκει ἐτοιμὸς τὸ αἶμα τους νὰ χύσῃ.
Μὰ σείλανε τοῦ βασιλῆ, τὴ πύλη ἀπὸ τῆς πόλης,
Βοήθεια τοῦ χαλῆθουνε οἱ σκύλοι τοῦ τυράννου.
Μὰ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἔγραψε τὸ πῶς δὲν τοὺς μπατάρει,
Ὅτ' εἶνε τραδιτόροι του καὶ γὰ νησιὰ κρουσάροι.

θως, ἐλθὼν εἰς Κέρκυραν ἀπεβίωσε τῷ 1838. Ἐκ τῶν ποιητικῶν αὐτοῦ ἔργων μνημονεύομεν τὴν εἰς ἰταλικούς τῆχους μετάφρασιν τῶν Σατυρῶν τοῦ Ὀρατίου, ἥτις ἔμεινεν ἀνέκδοτος· καὶ σώζεται παρὰ τοῖς ἐγγόνοις αὐτοῦ.

Γνωστότερος τοῦ Ἀναστασίου ἔγενεν ἐν Ἑλλάδι ὁ Ἰερώνυμος, περὶ οὗ βιογραφικαὶ τινεὶ εἰδήσεις ἐδημοσίευσεν ὁ φιλόπονος φίλος κ. Βροκίνης. Ὁ Ἰερώνυμος ἐγεννήθη τῷ 1784 καὶ ἀπεβίωσε τῷ 1858. Ἐπορεύθη εἰς Νεάπολιν πρὸς ἐντελεσεράν ἐκπαίδευσιν ἰδίως δὲ ἵνα ἐπιδοθῇ εἰς τὰ μαθηματικά καὶ εἰς τὴν Μηχανικὴν. Μετέβη ἀκολούθως εἰς τὴν τῆς Λιθῶνης Ἀκαδημίαν. Ἀφ' οὗ περιηγήθη διάφορα τῆς Ἑσπερίας μέρη ἐπ' ἀνέκαμψεν εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ μετ' ἔρχετο τὸν διδάσκαλον τῆς τε ἰταλικῆς καὶ ἀγγλικῆς, ἐπειδὴ ἔδειξε κλίσιν εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ γραμματολογίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς μελέτας.

Διωρίσθη ὑπὸ τῆς ἰονικῆς Κυβερνήσεως κατ' ἀρχὰς μὲν συντάκτης τῆς ἐπισήμου Ἐφημερίδος, ὁψικαίτερον δὲ ἀπολυθεὶς τῆς θέσεως ταύτης, διωρίσθη Διευθυντὴς τῶν δευτερευόντων Σχολείων, πρῶτον μὲν ἐν Λευκάδι· ἔπειτα δὲ ἐν Ἰθάκῃ καὶ τέλος ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1833. Τῷ δὲ 1845 διωρίσθη Ἀρχαιοφύλαξ καὶ Βιβλιοθηκᾶριος τοῦ Ἰονικοῦ Πανεπιστημίου (2).

Ὁ Ἰερώνυμος δυστυχῶς ἦτο ἄνθρωπος τοῦ παρελθόντος, ἐνόμιζεν ὅτι αἱ μεγάλαι ἐλευθερίαι ἐλάττουσι, διὸ δὲν ἐπεθύμει μεταρρυθμίσεις, δὲν ἠσπάζετο ὅλας τὰς ἀρχὰς τοῦ Μουσοῦδου, Ζαμπελίου, Ρώμα, Βράιλα, Κουρῆ, Γαῖτα καὶ ἄλλων μεγατίμων Ἑπτανησίων, οἵτινες τόσον εἰργάσθησαν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ ἰονικοῦ λαοῦ. Ἐχομεν εἰς χεῖράς μας ἑγγράφον τινα καὶ μέρος τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ ἱατροφιλοσόφου Γ. Θερεϊανοῦ. Μεταξὺ τῶν ἐπιστολῶν εὗρομεν μίαν τοῦ Ἰερωνύμου, ὅστις, τῷ 1850, ἔγραφε τῷ μακαρίτῃ Θερεϊανῷ, διαμένοντι ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰς ἣν, σὺν ἄλλοις, ἔλεγεν ὅτι ἡ ἐλευθεροτυπία καὶ ἡ ἐλευθερία ἐκλογῇ τῶν ἀντιπροσώπων εἶνε διὰ τὴν Ἐπτάνησον αἰτίον συνεπειῶν κακῶν: «Qua siamo sul punto di avere gran cangiamento essendo stato dalla Regina accordate le libere elezioni dei legislatori e la Libertà della stampa, fonte di mille disordini».

Ῥεγάλα δὲν τζετάρουνε ποῦ ἔχανε ἀπότους φράγγους. Μὰ ὁ ἔμμος χώραις καὶ χωριά θὰ γείρη ἀνωκάτω. Τῆς Βενετίας τὸ δῶσιμο οἱ σκύλοι δὲν τζετάρει, Μὰ ὁ ἔμμος τώρα εἶν' ἔτοιμος νὰ τοὺς ἐκονσολάρει. Τοῦραις, κασέλια, ἄρχιστε ὁ ἔμμος καὶ κρεμίζει. Σὰν ἄσραπην ὅχ τὸν οὐρανὸν τοὺς καίει καὶ φλογίζει. Ἀρχὴ καὶ τέλος, ἄρχοντες, δὲν πορῶ νὰ σώσω, Ἐμμεν' ἀκούσω νοβιταῖς νὰ τῆνε σερώσω.

(2) Βροκίνη, Βιογραφικὰ σχεδάρια τόμ. Α' σελ. 422

Ἦτο ἀνὴρ ποικίλων γνώσεων, ἄλλα περιορισμένου νοῦς. Ἦτο κάτοχος τῆς ἐλληνικῆς, λατινικῆς, ἰταλικῆς, ἀγγλικῆς καὶ ἰσπανικῆς γλώσσης. Ἐγράφε διάφορα ἰταλικά σιγουργήματα ἀλλὰ δὲν εἶχε πανδαρικὴν πτῆσιν. Ἐποίησεν εἰσέτι τινὰ ἐπιγράμματα λατινισί.

Τῷ 1817 ἐξέδοτο *Compendio di Grammatica Inglese ad uso delle scuole pubbliche* καὶ τῷ 1824 ἑλληνισί· Γραμματικὴ τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης, μετὰ ἱστοικοῦ προοιμίου περὶ τῶν ἀρχαίων παρὰ ἄγγλοις διαλέκτων. Ἀμφότερα ἐτυπώθησαν ἐν Κερκύρᾳ τύποις τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀκολούθως ἤρξατο νὰ μελετήσῃ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας, τῆς Προσάτιδος τῶν Ἑπτανησίων, ὅπως συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν πρὸς χρῆσιν τῶν συμπολιτῶν του. Τῷ 1326 ἐξέδοτο τομίδιον ἐκ σελίδων 77 ἀφιερωμένον τῷ ἄγγλῳ Ponsonby, περιέχον τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τοῦ 137, ἥτοι περὶ τῆς ἀποικίας τῶν Κελτῶν, περὶ τῶν ἡθῶν καὶ θρησκείαν τῶν ἀρχαίων Βρεταννῶν, περὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ῥωμαίων, Σαζόνων, Δανῶν καὶ Νορμανδῶν. Ἐν ὑποσημειώσεσιν ἔθεσεν ὀλόκληρα τεμάχια ἀρχαίων κειμένων ἐν πρωτοτύπῳ, Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων συγγραφέων. Τῷ 1827 ἐδημοσίευσεν τὸ πρῶτον μέρος τῆς Νεωτέρας τῆς Ἀγγλίας ἱστορίας ἀπὸ τῷ 1089—1399, ἐκ σελίδων 65, ἀφιερωμένον τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ. Τὸ δὲ δεύτερον μέρος εἶνε εἰσέτι ἀνέκδοτον. Αἱ ἱστορίαι αὗται εἶνε ἐπιτομαὶ ἰταλίσι γεγραμμέναι. Ἔργασία λίαν κοινή. Τῷ 1832 ἐξέδωκεν εἰσέτι ἰταλίσι *Επικήδειον ἱστορικὸν πανηγυρικὸν* τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, ἔργον ἄξιον ἀναγνώσεως μόνον εἰς τὸν θέλοντα νὰ βιογραφῇ τὸν ἀείμνησον Ἀνδρᾶ, οὗτινος ἡ σέφησις ἐβλάψε μεγαλῶς τὴν Ἑλλάδα. Τῷ 1835 ἐξέδωκεν ἀγγλίσι φυλλάδιον ἐκ σελίδων 74, δι' οὗ ἀνασχευάζει τὰς συκοφαντίας καὶ ἱστορικὰς ἀνακριθείας, ἃς εἶχεν ἀναγνώσῃ, εἰς τι φυλλάδιον, ἀγγλίσι γεγραμμένον, ὑπὸ ἀγγλίδος κυρίας, φέρον τίτλον *Sketches of Corfu*. Τοῦ Παδοβάνου αἱ παρατηρήσεις, *Critical Observations* ὡς τὰς ὠνόμασεν, πείθουσι.

Τὰ ἔργα τοῦ Παδοβάνου ὅλα ἐξεδόθησαν ἐν Κερκύρᾳ.

Ἦτο συνεργάτης τοῦ περιοδικοῦ Κερκύρας *Album Ionio*, ἐνθα ἔγραφέ τινα πράγματα. Ἐτι εἰς τὴν *Gazzetta degli Stati uniti delle Isole Jonie* ἐδημοσίευσεν τινὰ περὶ κερκυραϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ἀπεβίωσε τὸ 1858 ἀφίσας ἀνέκδοτα ἔργα περὶ ἱστορίας, γραμματικῆς, ὡς καὶ ποιήσεως, ἅπερ εἶδομεν, (3) ἀλλὰ τὰ πλεῖστα εἶνε μάλιστα ἐσχεδιασμένα. Με-

(3) Τὰ χειρόγραφα σώζονται παρὰ τῷ υἱῷ αὐ-

ταξὺ τῶν ἀνεκδότων τούτων εἶνε καὶ σύντομος ἱστορία τῆς Κερκύρας ἀγγλισί, ἀτελὲς ἔργον· καὶ βίος τοῦ ἀγίου Σπυρίδωνος ἰταλίσι, (4) ἔργον καλὸν πλουτισθὲν διὰ πολλῶν σημειώσεων ἐν πρωτοτύπῳ, ἀρχαίων ἐλλήνων καὶ λατίνων συγγραφέων, οἵτινες ἀναφέρουσι τὸν Ἅγιον. Τοῦ ἔργου τούτου λείπουσι μία-δύο σημειώσεις αἰτινες, θὰ ἦτο καλὸν νὰ τεθῶσιν ὑπὸ εἰδικοῦ ἀνδρὸς καὶ νὰ δημοσιευθῇ, μετὰ τῶν σχετικῶν προσθηκῶν.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΕ-ΒΙΑΖΗΣ

τοῦ, Δομενίκῳ Παδοβάνῳ, διακεκριμένῳ μουσικοδιδασκάλῳ, μαθητῇ τοῦ ἀοιδίμου μουσικοῦ Μαντζάρου. Ὁ Παδοβάνος οὗτος ἐμουσούργησε διάφορα καλὰ ἔργα, ἐν οἷς λειτουργίας καὶ τὸ μελόδραμα *Dirce*, ποίημα τοῦ Fogacci ἀνδρὸς φιλοπάτριδος, λογίου καὶ τῆς Ἑλλάδος φίλου, ὅστις κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀπεβίωσε καὶ εἰς τὸ προσεχὲς φυλλάδιον θέλομεν σκιαγραφήσῃ αὐτὸν, καθότι πρέπει νὰ διαφυλάττωμεν μνήμην εὐγνώμονα πρὸς τοὺς ξένους ἐκείνους, οἵτινες τὴν Ἑλλάδα ἠγάπησαν.

(4) Τοῦ ἀγίου Σπυρίδωνος ὑπάρχουσιν ἰταλίσι καὶ ἄλλαι βιογραφίαι. Εἰς γνῶσιν ἡμῶν εἶνε τέσσαρες· ἡ τοῦ κερκυραίου εὐπατρίδου Ἀντωνίου Καποδίστρια καὶ ἐξεδόθη ἐν Ἑνετίᾳ τῷ 1686· ἡ ἐκδοθεῖσα ἐν Παδούᾳ τῷ 1805 ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Κοντζάτη· ἡ ἐν Ἑνετίᾳ τῷ 1833 ὑπὸ Φ. Σκορδίλη· ἡ συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ μελιταίου δυτικοῦ ἱερέως Φ. Σ. Σκέμβρη καὶ ἐκδοθεῖσα τῷ 1865 ἐν Κερκύρᾳ. Ἐτι δὲ ὁ νῦν ἀρχιεπίσκοπος τῶν Δυτικῶν τῆς Κερκύρας, Εὐαγγελιστὴς Βόννης, ἐσχούργησε πράξεις τινὰς τοῦ Ἀγίου, ἃς ἐπλούτισε διὰ σημειώσεων, καὶ ἐτύπωσεν ἐν Φολίνῳ τῷ 1877.

ΤΟ ΠΗΔΑΛΙΟΝ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΥ

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ Τῷ ΦΙΛῷ ΔΙΕΥΘΥΝΤῇ
ΘΩΝΙ ΠΕΝΤΖῷ

Τῷ ἐπισκοποῦντι τὰς τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τούτων ἐφαρμογῶν κατὰ τὸ λιζαν ἤδη ἔτος πρόδους, καὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ ἕνεκα τῶν σπουδαίων ὧν θὰ τύχῃ ἐφαρμογῶν, πρώτη ἐπιβάλλει ἡ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀνακάλυψις τῆς διευθύνσεως τῶν ἀεροπόρων πλοίων· ὥς τούτου τοῦ ἀντικειμένου ἐπεβάλλετό μοι ἡ ἐξήγησις ἐγκαινίζοντι τὰς ἐπιστημονικὰς ἐπιθεωρήσεις

τῆς φίλης «Κυψέλης» διὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος.

Ἐν τῇ μελέτῃ δὲ ταύτῃ, μετὰ τὴν ἔρευναν τῶν ὄρων ὑφ' οἷς ἔδει νὰ γίνῃ ἡ τῶν ἀεροπόρων διευθύνσις, θ' ἀπασχολήσωσιν ἡμᾶς διαδοχικῶς, αἱ πρὸς διευθύνσιν αὐτῶν κατὰ καιροὺς γενόμεναι διάφοροι δοκιμαίαι ἢ μᾶλλον μάταιαι ἀπόπειραι, αἱ ἐργασίαι τοῦ G. Tissandier πρώτου ἐφαρμόσαντος τὸν ἠλεκτρισμὸν ὡς κινήτηριον τῶν ἀεροπόρων πλοίων δύναμιν, καὶ τέλος αἱ ἐν Mendon ἐργασίαι τῶν λοχαγῶν Renard καὶ Crebs, δι' ὧν ἐτέθη τέρμα τῷ ἐπιστημονικῷ τούτῳ ζητήματι. Ἐπὶ τοῦτο δὲ καὶ εὐθὺ προβαίνων σημειῶ εἰσαγωγικὰ τινα περὶ τῆς τῶν ἀεροπόρων σφαιρῶν ἐφευρέσεως.

Α'.

ΠΛΟΙΑ καὶ ΑΕΡΟΣΤΑΤΑ

Πρὸ δύο ἐτῶν μεγαλοπρεπεῖς ἐν Γαλλίᾳ ἤγοντο ἑορταί· ἡ μικρὰ πόλις Anonay ἔσπευδε νὰ ὑπερβῇ κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν τὰς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τελετάς· καὶ πᾶσα Γαλλικὴ πόλις ἐνόμιζε καθήκον νὰ συντελέσῃ τὸ καθ' ἑαυτὴν ὅπως εὐρύτερον ἡ ἐθνικὴ αὕτη ἑορτὴ πανηγυρισθῇ. Ἀνὰ πάντα τὰ γόμα-τα ἐφέρετο τὸ ὄνομα τῶν ἀδελφῶν Montgolfier λόγοι δὲ καὶ ποιήματα ἀπηγγέλλοντο ἐν Anonay ἑορταζούσῃ τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς ὑπὸ τῶν τέκνων τῆς, Ἰωσήφ καὶ Στεφάνου Montgolfier, ἀνακαλύψεως τῶν ἀεροπόρων σφαιρῶν διὰ τῶν ἀποκαλυπτηρίων ὥραίου κοινῷ ἐράνῳ ἰδρυθέντος αὐτοῖς ἀνδριάντος.

Τίς ἀγνοεῖ ὅτι ἀφ' οὗ ὁ Ἰωσήφ κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1782 πρῶτος ἀπέλυσεν ἐν Avignon χαρτίνην σφαῖραν πλήρη θερμοῦ ἀέρος, καὶ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Στεφάνου ἐπανάλαβε τὸ πείραμα τοῦτο τὴν 5 Ἰουνίου τοῦ ἐπομένου ἔτους 1783 ἐνώπιον τοῦ ἰδιαίτερου συμβουλίου τῆς Vivarais, προσκληθεὶς μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς Παρίσι-ους ἐξετέλεσεν ἐνώπιον τῆς Αὐλῆς καὶ μετὰ ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν τὸ αὐτὸ πείραμα, ἀπολύσας σφαιροειδῆ ἐκ θερνικωμένου ταφφετᾶ ἀερόστατα, φέροντα εἰς τὴν κάτω-θι ὀπὴν ἐπὶ συρματίνου κανίσρου καιομένης εὐφλέκτους ὕλας πρὸς διατήρησιν τῆς θερμότητος τοῦ περιεχομένου; Τίς ἀγνοεῖ ἐπίσης τὴν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς φυσικῆς Καρόλου πλήρως ὁμοίων σφαιρῶν δι' ὑδρογόνου, ἀερίου τινος 15κις ἐλαφροτέρου τοῦ ἀέρος, κληθεισῶν ἰδίᾳ ἀερόστατα τῶν πρώτων ὀνομαζομένων μογκολφιερῶν σφαιρῶν. Βεβαίως ταῦτα τοῖς πᾶσι γνωστὰ καθὼς καὶ ἡ πρότερον τοῦ Pilatre de Rozier καὶ μαρκησίου d'Arland ἀνάβασις ἐπὶ μογκολφιερίου, καὶ αὐτοῦ τοῦ Καρόλου, μετὰ τοῦ ἐτέρου τῶν ἀδελφῶν Ροβέρτου ἐπὶ δι' ὑδρογόνου πεπλη-

ρωμένου αεροστάτου· ὡς καὶ ἡ ἀτυχὴς τῶν διὰ μογκολφιερίων σφαιρῶν ἀναβάσεων ἐκβάσεις, καὶ ἡ ἐντεῦθεν σχεδὸν ἀποκλειστικὴ τῶν αεροπόρων εἰς τοιαύτας ἀναβάσεις χρῆσις.

Ὅπως ὅμως ἐκτιμήσωμεν τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, πρέπει ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν προιστορικῶν χρόνων, ν' ἀνέυρωμεν τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν ἐν τῷ ὕδατι πλεόντων πλοίων.

Καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ προϊστορικοὶ ἄνθρωποι, ὡς ἄλλοι κάστρος ἴδρουν τοὺς οἰκίσκους αὐτῶν ἐν μέσῳ λιμνῶν ἢ τελμάτων ἐπὶ προηγουμένως γενοῦς ἐμπηχθέντων ἐπὶ τῆς ἰλῦς αὐτῶν πασσάλων, εἰσέρχοντο δ' εἰς ταύτας διὰ μονίμων ἢ περιαιρετῶν, ἀπὸ τῶν ὀχθῶν εἰς τὰ συμπλέγματα τῶν καλυβῶν τῶν ἀγουσῶν γεφυρῶν, πολλοὶ μὲν αὐτῶν εἶδον, εὐφυῆς τις ὅμως μετὰ προσοχῆς παρατήρησεν ὅτι, τὰ πρὸς οἰκοδομὴν τῶν καλυβῶν τούτων—λιμναίων οἰκήσεων ὡς συνήθως λέγονται—χρήσιμα ξύλα πίπτοντα ἐν τῷ ὕδατι δὲν ἐβυθίζοντο ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἔμεινον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος τῆς λιθίνης ἐποχῆς, ὁ Montgolfier τῶν λιμναίων πλοίων, ἔρριψε καὶ δευτέραν καὶ τρίτην σανίδα καὶ ἐβεβαιώθη περὶ τῆς ἀνακαλύψεώς του, ἥς ἴσως ὠφελήθησαν οἱ οἰκοδομοῦντες ὅπως λαμβάνωσι τοὺς πασσάλους οὐχὶ ὑπὸ τῶν συναδέλφων τῶν διὰ τῆς γεφύρας κομιζομένους, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὀχθῆς διὰ τοῦ ὕδατος πρὸς τὸ μέρος τῆς ἐργασίας διευθυνομένους. Πολλοὶ πιθανῶς παρήλθον χρόνοι καθ' οὓς οὐδαμῶς ἄλλως ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ἐπωφελήθησαν· ἐδέησε δὲ νὰ εὐρεθῇ ἕτερός τις Pilatre de Rorier, ὅστις ἔλαβε τὸ θάρρος νὰ ἐπιβῇ τοιαύτης σανίδος, ὅπως διέλθῃ οὕτω μέρος τῶν ἀκτῶν τῆς παλαιᾶς λίμνης· ἕτερός τις ἐκ τύχης ἴσως παρατήρησεν ὅτι ἡ ἐφ' ἥς ἔβαινε σάνις ταχύτερον ἔπλεεν, ἢν ἐσφίριζεν ἐπὶ τοῦ τῆς λίμνης πυθμένος τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων ῥάβδου ἦν ἀνὰ χεῖρας ἐκράτει καὶ ὁ ἀνάλογος τοῦ φυσικοῦ Καρόλου παρὰ τοῖς λιμναίοις τούτοις πλοίοις, ἦτο ὁ πρῶτος ἐπιχειρήσας ἵνα σχηματίσῃ ἐν τῷ μέσῳ κορμοῦ δένδρου κοίλωμα καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιβάς νὰ πλεύσῃ. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἐποχὴν, προσετέθησαν εἰς τὰ τοιαῦτα πλοία καὶ αἱ κῶπαι, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐσχάτως ἀνευρεθὲν ἐν Neuchatel πλοῖον τῶν τοιούτων λιμναίων οἰκήσεων· κατ' ὀλίγον δὲ καὶ βαθμῶδὴν προσετέθησαν ὡς κινητήριος δύναμις καὶ τὰ ἱξία. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις πλοίοις τῶν Αἰγυπτίων, ὧν εἰκόνες εἰσι κεχαραγμέναι ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων τοῦ λαοῦ ἐκείνου μνημείων, βλέπομεν τὰς κῶπας ὡς τὴν κυρίαν κινητήριον δύναμιν, τὰ δὲ ἱξία ὡς τινα ἐπιβοηθητικὴν.

Ἀλλὰ παρὰ τὴν προσθηκὴν τοῦ πηδαλίου, καὶ τὴν τερασίαν τῶν τε ἱξίων καὶ τῶν σκαφῶν ἀνάπτειν, καὶ αὐταὶ αἱ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ καθ' ἡ-

μᾶς αἰῶνος μέγισται νῆες, σχεδὸν ὅπως τὰ ἐλάχιστα προϊστορικὰ πλοία, οὐχὶ κατὰ βούλησιν τῶν ἐπιβαινόντων διηυθύνοντο· τίς πλοίαρχος ἰσιοφόρου πλοίου ἠδύνατο ἢ δύναται ἐτι νὰ καυχῇθῃ, ὅτι, ὥρισμένην ὥραν θὰ εἶναι εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον; Ἐν ὅσῳ τὰ πλοία ἐκινεῖντο διὰ τοῦ ἀνέμου, δυνάμειος ἐκτὸς ἐαυτῶν ἐνεργούσης, οὗτινος ἢ διεύθυνσις καὶ ἡ ταχύτης ἄγνωστος ἐκ τῶν προτέρων, οὐχὶ ἐπὶ πλέον κατὰ βούλησιν διηυθύνοντο, τῶν ὑπὸ τοῦ κομπορρέυματος παρασυρομένων, καὶ ἐκ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου εἰς Νορβηγίαν διευθυνομένων κορμῶν δένδρων, καὶ πολλῶ ὀλιγώτερον τῶν κωπηλάτων λέμβων· ἐδέησε νὰ ἔλθῃ ὁ Papin, ὁ Watt, καὶ οἱ ἄλλοι τὰς ἀτμομηχανὰς τελειοποιήσαντες, ὅπως δυναθῇ ὁ ἄνθρωπος παρέχων εἰς τὸ πλοῖόν του ἰδίως ἐν αὐτῷ ἐνοικοῦσαν καὶ διὰ τῶν τροχῶν ἢ τοῦ ἑλικος ἐργαζομένην κινητήριον δύναμιν, ἵνα εἴπῃ ὅτι δύναται νὰ διευθύνῃ διὰ τοῦ πηδαλίου, ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαιρετικῶν περιγιάσεων, τὸ πλοῖον ὅπουδῆποτε γῆς θελήσῃ. Ὡστε ἡ διεύθυνσις τῶν πλοίων ὀφείλεται οὐχ οὕτως εἰς τὸ πηδάλιον ὅσῳ εἰς τὴν ἀτμομηχανήν.

Τοῦτ' αὐτὸ ἔδει νὰ γίνῃ καὶ ἐπὶ τῶν αεροπόρων πλοίων.

Μάτην προσετέθησαν, εἰς τὴν πλήρη θερμοῦ ἀέρος, ἀρχικὴν τοῦ Montgolfier σφαῖραν, τὸ ὑδρογόνον ἀντὶ τοῦ θερμοῦ ἀέρος εἰς πλήρωσιν, ἢ ἄγκυρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς καταβάσεως, καὶ τὸ ἀλεξίπτωτον ἐν καιρῷ κινδύνου· ταῦτα πάντα καθίστων μόνον εὐκολώτερον τὸν χειρισμὸν, οὐδὲν ὅμως ἐπὶ τῆς διευθύνσεως τούτων ἐπίδρασιν εἶχεν· ἡ κινητήριος δύναμις ἐξηκολούθει νὰ εἶναι τὰ τοῦ ἀέρος ρεύματα, εἰς ὧν τὴν διεύθυνσιν παρεδίδοτο ἐντελῶς ὁ ἀεροναύτης.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει οὐδόλως νὰ συγχέωμεν τὴν ἐπὶ τῶν πλοίων μετὰ τῆς ἐπὶ τῶν αεροπόρων ἐνεργείας τοῦ ἀέρος, ἥτις διαφορωτάτη τυγχάνει. Τὸ πλοῖον ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ πολλῶ πλεονεκτεῖ, διότι δύναται, οὐχὶ μόνον διὰ περιορισμοῦ ἢ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνεπτυγμένων ἱξίων του νὰ παραλάβῃ ἐλάσσονα ἢ μείζονα παρὰ τοῦ πνέοντος ἀνέμου δύναμιν, οὕτω δὲ ν' ἀνθίσταται ἀποτελεσματικῶς σχεδὸν εἰς σφοδρὸν ἄνεμον καὶ νηνεμίαν, ἀλλὰ καὶ καταλλήλως κλίνειν τὸ πλοῖον πρὸς τε τὸ σκάφος καὶ πρὸς ἄλλα τὰ διάφορα αὐτοῦ ἱξία, νὰ λαμβάνῃ διαφορωτάτην τῇ διεύθυνσει τοῦ ἀνέμου διεύθυνσιν, ἐπιβοηθούτων καὶ καταλλήλων τοῦ πηδαλίου χειρισμῶν, πλὴν δὲ τούτων δύναται τὸ πλοῖον ἐν καιρῷ κινδύνου πάντα περιστρέφον τὰ ἱξία, νὰ ἐκτεθῇ οὐχὶ εἰς τὴν ἑμεῖς τοῦ ἀνέμου διεύθυνσιν, ἀλλ' εἰς τὴν ἑμεῖς τοῦ ἀνέμου διεύθυνσιν, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο δι' ὅλου τοῦ σώματός του δεχόμε-

νον τὴν τοῦ ἀέρος ἐπίδρασιν, οὐδεμίαν οὔτε ἀντί-
 γασιν οὔτε καὶ τροποποιήσιν δύναται νὰ ἐπιφέρει
 εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀέρος ἐπίδρασιν. Τὸ ἀερόστατον
 εἶναι βεβηθισμένον ἐντὸς τοῦ κινουμένου ἀέρος, οὐδό-
 λως δυνάμενον νὰ παρεκκλίνῃ τῆς διευθύνσεως αὐ-
 τοῦ, ἔστω καὶ ἑκατὸν ἂν εἰργάζοντο πηδάλια, ἐν
 ὅσῳ δὲν ἔχει δύναμιν ἰδίαν δυνάμενιν ν' ἀντισταθῇ
 τῇ δυνάμει τοῦ ἀέρος, ἡ ἰδιαίτερα αὕτη τοῦ ἀερο-
 στατου δύναμις, ἐάν μὲν εἶναι ἴση τῇ δυνάμει τοῦ
 ἀέρος, κρατεῖ τούτῳ ἐν ἀκινήσει· ἐάν δὲ μείζων, δίδει
 αὐτῷ καὶ ἐναντίαν κίνησιν, ἐάν δ' ἐλάσσων, ἐπιβρα-
 δύνει τὴν ἐν τῷ ἀέρι κίνησιν του. Τοῦτο ὅμως εἰ
 εἶναι ἀποτέλεσμα διευθύνσεως τοῦ ἀερόστατου ἀντι-
 θέτου τῇ διεύθυνσει τοῦ ἀέρος, ἥτις ἀδύνατον νὰ
 ἐπιτευχθῇ ἄνευ πηδαλίου ἰσχυροῦ καὶ καταλλήλως
 ἐργαζομένου· ὥστε ἡ σπουδαιότης τοῦ πηδαλίου εἶ-
 ναι μεγίστη. Ἀλλ' οὐχὶ μόνου πηδαλίου ἀνάγκην εἶ-
 χον τ' ἀεροπόρα πλοῖα, τὰ δὲ ζητούμενα πρὸς δι-
 εύθυνσιν τῶν ἀερόστατων ἦσαν, καὶ πηδάλιον, καὶ
 κινητήριος δύναμις ἐντὸς αὐτοῦ ἐνοικοῦσα, καὶ
 κατάλληλος τοῦ σχήματος τῶν ἀερόστατων τρο-
 ποποιήσις.

B'.

ΔΟΚΙΜΑΙ

Ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης τῶν ἀεροπόρων σφαιρῶν
 ἀνακαλύψεως, πολλοὶ κατέβησαν ἐπὶ τῆς κατὰ βού-
 λησιν διευθύνσεως αὐτῶν, πολλὰς μὲν καὶ κινητηρί-
 ος δυνάμεις προτείνοντες, πολλῶ δὲ πλείονα πρὸς ἐ-
 φαρμογὴν αὐτῶν μηχανήματα μεταχειριζόμενοι· τὰ
 μηχανήματα ὅμως ταῦτα εἰς οὐδὲν ἄλλο ἐχρησίμευ-
 σαν ἢ εἰς τὸν ἀκριβῆ τοῦ ζητήματος προσδιορισμὸν,
 δι' ὃ παρατιθέμεθα ἐν ὀλίγοις περιγραφῇν τούτων,
 ὡς χρησιμοτάτων πρὸς ἀκριβῆ διαφώτισιν τῆς συσκευ-
 ῆς, ἥτις ἐσχάτως διὰ τῶν ἀδελφῶν Tissandier πρῶ-
 τον, καὶ εἶτα διὰ τῶν λοχαγῶν Renard καὶ Krebs
 ἐπέφερε τὴν ὀριστικὴν τοῦ ζητήματος λύσιν.

Καὶ πρῶτος ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν εὑρεσιν τῶν ἀεροπό-
 ρων σφαιρῶν ὁ Guyton de Morveau προσέθηκεν εἰς
 τὴν ὑπὸ τὴν ἀεροπόρον σφαῖραν λέμβον ἐλαφρὰς κώπας,
 δι' ὧν, λειτουργουσῶν ὅπως καὶ αἱ τῶν θαλασσίων λέμ-
 βων, ἐνόμιζεν ὅτι ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἰδίαν τινα εἰς τὸ
 ἀερόστατικὸν σύστημα κίνησιν· ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ πεί-
 ρμα οὐδεμιᾶς ἔτυχεν ἐπιτυχίας, διότι αἱ τῶν συνήθων
 λέμβων κώπαι, παρέχουσι κίνησιν εἰς τὸ σκάφος, ἕνεκα
 τῆς πυκνότητος τοῦ πρὸς ὑποσφίγγειν του χρησιμεύον-
 τος βευστοῦ· αἱ δὲ τῶν ἀεροπόρων, ὡς μὴ παρέχοντες
 τοῦ ἀέρος, ἕνεκα τῆς ἀραιότητός του, τὴν προσέχου-
 σαν ἀντίσταν, μάτην ἐκινούντα, καὶ τὸ σύστημα οὐχὶ
 ὀλιγώτερον εὐρίσκειτο εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀνέμων.
 Ἐκτοτε πολὺς παρήλαε χρόνος, καθ' ὃν τὰ τοιαῦτα
 πειράματα εἶχον διακοπῇ, μάλιστα δὲ τῷ 1852 ὁ Hen-
 ry Giffard βλέπων τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀτμο-

μηχανῆς καὶ τοῦ ἑλικοῦ ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων ἐφαρμο-
 γὴν, ἐπειράθη νὰ ἐφαρμώσῃ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἀερο-
 πόρων, πράγματι δὲ τὴν 24 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους
 ἐκεῖνου ἐπέβη ἀτμηλάτου ἀερόστατου πολλῶ καταλλη-
 λότερον πρὸς τὸν σκοπὸν σχῆμα ἔχοντος, καθ' ὃ ὄντος
 παχέως ἀτρακτοειδοῦς, ἀλλὰ πλὴν τοῦ μεγάλου βάρ-
 ος τῆς σιδηρᾶς ἀτμομηχανῆς, καὶ ἄλλος λόγος ἰσχυ-
 ρότερος, κατέστησεν ἀδύνατον τὴν ἐπιτυχίαν· ἡ ἀτμο-
 μηχανὴ ἐργαζομένη μεταβάλλει τὸν γαϊάνθρακα, ὃν
 πρὸς καυσὶν παραλαμβάνει τὸ πλοῖον, εἰς ἀνθρακικὸν
 ὀξύ, τὸ δὲ ὕδωρ εἰς ἀτμὸν, σώματα δηλαδὴ ἀμφοτέρω
 ἀέρια, δι' ὃ καὶ ἐκφεύγοντα τοῦ συστήματος, τερουμέ-
 νου οὕτω τῆς ἰσορροπίας· ὥστε οἱ ἀεροναῦται ὅπως κρα-
 τῶσι τοῦτο εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος, ἡναγκάζοντο ν' ἀπολύω-
 σι διαρκῶς διὰ τῆς δικλίδος τὸ ἐντὸς τοῦ ἀτρακτο-
 εἰδοῦς ἀερόστατου ἀέριον, καὶ μετ' ὀλίγον νὰ κατέρχων-
 ται ἐκλιπούσης τῆς καταλλήλου τοῦ ἀερίου ποσότητος.

Ἀποδειχθείσης λοιπὸν οὕτως ἀνεφαρμοστός τῆς ἀτμο-
 μηχανῆς ὡς κινητηρίου δυνάμεως, καὶ ἐξαιρεθέντος τοῦ
 μόνου ἰσχυροῦ μηχανικοῦ μέσου, τὸ ὅποῖον ἠδύνατο
 νὰ διαθέσῃ τότε ὁ ἄνθρωπος, καὶ πάλιν ἀνεσάλησαν
 τὰ πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἀεροπόρων πειράματα, μάλιστα δὲ
 τῷ 1872 ὁ Dupuy de Lome μετὰ εὐρυτάτην τοῦ ζη-
 τήματος μελέτην, ἐρίρυσεν εἰς τὸ ἀτρακτοειδὲς ἀε-
 ρόστατόν του, ὡς κινητήριον τοῦ ἑλικοῦ, τὴν μυϊκὴν τῶν
 ἀνθρώπων χειρῶν δύναμιν, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὕτη ἡ
 δύναμις ἐκηρύχθη ἀνεπαρκὴς ἡναγκάστησαν πάντες
 νὰ παραιτηθῶσι τοιούτων πειραμάτων, τινὲς δὲ καὶ
 νὰ κηρύξωσιν ἀνέφικτον τὴν κατὰ βούλησιν τῶν ἀερο-
 πόρων διεύθυνσιν, δι' ἰδίας ἐν αὐτοῖς ἐνοικουμένης δυνά-
 μεως· οὐχ ἥττον ὅμως ἤρξατο ἐπιρρωνυομένη πῶς ἡ ιδέα
 ὅτι, ἄνευ ἰδίας κινητηρίου δυνάμεως καὶ πηδαλίου ἡ-
 δύναντο νὰ διευθύνωσι κατὰ βούλησιν τὰ ἀερόστατα χά-
 ρις τοῖς εἰς διάφορα ὕψη διαφόροις τῶν τοῦ ἀέρος βευ-
 μάτων διευθύνσεσι. Πολλοὶ δηλονότι ἀεροναῦται παρε-
 τήρησαν ὅτι, ἐν ᾧ εἰς τὰ κατώτερα τῆς ἀτμοσφαίρας
 στρώματα ἐπικρατεῖ ἄνεμος, ὑποτεθείσθω, Δυτικὸς,
 ὀλίγον ἀνωτέρω ἐπικρατεῖ Βόρειος, καὶ ἔτι ἀνωτέρω Νοτι-
 ανατολικός, παρατήρησις ἰδίᾳ πιστοποιουμένη καὶ ἐκ τῆς
 διαφόρου ἐνίοτε διευθύνσεως τῶν νεφῶν· ὡς εἰσχυρίζοντο
 ὅτι διὰ καταλλήλου ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως ἐν
 τῷ ἀέρι τῶν ἀεροπόρων πλοίων, ἠδύναντο ὅτε μὲν τὴν
 μίαν, ὅτε δὲ τὴν ἐτέραν τῶν τοῦ ἀέρος διευθύνσεων
 ἀκολουθοῦντες νὰ φθάσωσι μετὰ τινος γροπᾶς ἀκριβῶς
 εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον· ἀλλὰ καὶ τοὶ ἀρκοῦντα ἐπὶ τοῦ
 ζητήματος τούτου πειράματα δὲν ἐγένοντο, οὐχ
 ἥττον ὅμως ἡ εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀεροπόρων χρῆ-
 σις τῶν εἰς τὰ ὕψη κινουμένων διαφόρων τοῦ ἀέρος
 βευμάτων θὰ μετῇ περικυλισμένη, διότι ὅπως ἀνέρχων-
 ται καὶ κατέρχονται τὰ ἀερόπλοια, ἐνίοτε καὶ ἐπὶ μα-
 ταίῳ ζητούντα ἄλλην τοῦ ἀνέμου διεύθυνσιν, ἀνάγκη
 νὰ καταναλίσκωσιν ἀρειδῶς, τοῦ τε προσληφθέντος ἔργου.

τος· καὶ τοῦ τὸ ἀερόστατον πληροῦντος· ἀερίου, ἀλλὰ τούτων ἡ προμήθεια εἶνε ἐντελῶς περιορισμένη· καὶ ἡ μὲν τοῦ ἔρματος· ἐξάντησις· καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐνίοτε ἀπαραιτήτως ἐπιβαλλομένην εἰς ὑψηλότερα μέρη ἀνάβασιν, ἡ δὲ τοῦ ἀερίου σπατάλη ἐπιφέρει τὴν κατὰπτωσιν τοῦ ἀεροστάτου εἰς οἰκδῆποτε ἐπικίνδυνα μέρη.

Γ'.

ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ TISSANDIER

Οὕτω πᾶσαι αἱ μηχανικαὶ δυνάμεις, προταθεῖσαι διαδοχικῶς, ἐθεωρήθησαν ἀκατάλληλοι πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἀεροστάτων, αἱ μὲν ἄλλαι ὡς ἀνεπαρκεῖς, ἡ δὲ τοῦ ἀτμοῦ ὡς μεταβάλλουσα μεγάλως τὸ βάρος τοῦ συστήματος· ὑπέδειξαν ὅμως κάλλιστα αἱ ἀποτυχίαι αὗται, τοὺς ὅρους, οὓς ἔπρεπε νὰ συγκεντροῖ ἐν ἑαυτῇ ἡ μέλλουσα ἀποτελεσματικῶς νὰ ἐφαρμοσθῇ κινητήριος δύναμις. Ἡ δύναμις αὕτη ἔδει νὰ παρέχεται ὑπὸ μηχανῶν ἐλαφρῶν, ἄνευ πολυπλόκων χειρισμῶν, ἄνευ πυρὸς ἢ φλογός, διότι τὸ ἀεροπόρον πλοῖον εἶνε καὶ αὐτὸ καὶ τὰ πληροῦντα αὐτὸ ἀέρια κατ' ἐξοχὴν ἀναφλέξιμα, καὶ κυρίως ἡ λειτουργία τῶν μηχανημάτων τούτων νὰ μὴ ἐπιφέρῃ οὐδεμίαν εἰς τὸ βάρος τοῦ συστήματος μεταβολήν. Τοῦτο μάλιστα ἐνόησε ὁ κ. Gaston Tissandier καὶ ἐξέθηκεν δι' ὑπομνήματός του τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1881 τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν, συνεπαγόμενος δὲ ὅτι μόνον ὁ ἠλεκτρισμὸς εἶχε πάντα τὰ ὑπὸ τῆς πείρας ὑποδείχθέντα προσόντα, καὶ ἐφήρμοσε τοῦτον εἰς κίνησιν μικροῦ ἀτρακτοειδοῦς ἀεροστάτου ὅπερ καὶ ἐξέθηκεν εἰς τὴν ἠλεκτρικὴν ἐκθεσιν τοῦ 1881, ὅπου τὸ μηχανήμα νηνεμίας οὗσης διέσχισε τὸν ἄερα μετὰ ταχύτητος 3 μέτρων κατὰ δεῦτερον λεπτόν· τὸ ἀερόστατον τοῦτο ἐκινεῖτο διὰ διπτέρου ἑλικος, οὗ περιέσφερε τὸν ἄξονα μικρὰ ἠλεκτροδυναμικὴ μηχανή.

Ἡ ἐπιτυχία αὕτη ἐνεθάρρυνε τὸν πειραματιστὴν ἀποφασίσαντα νὰ κατασκευάσῃ μέγα ἀερόστατον ἀτρακτοειδὲς μετὰ ἑλικος, ἠλεκτροδυναμικῆς μηχανῆς καὶ πηδάλιου, καὶ νὰ πειραθῇ ὅπως διευθύνῃ αὐτὸ λοξῶς καὶ ἀντιθέτως τῷ ρεύματι τοῦ ἀνέμου. Καὶ ἡ μὲν ἀοροφόρος ἀτρακτος κατασκευασθεῖσα ἐκ περκαλίνης, καταστάσης ἀδιαβάτου τῷ ἀερίῳ διὰ ἰδιαίτερου τινος βερνικίου καλλίστης ποιότητος, εἶχε μῆκος ἐκ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον πέρας 28 μέτρων, διάμετρον ἐν τῷ μέσῳ 9, 50 καὶ ὄγκον 1060 κυβικῶν μέτρων· ἐπληρώθη δὲ διὰ καθαροῦ ὑδρογόνου, παρασκευασθέντος δι' ἰδιαίτερας μεγάλης συσκευῆς, ἣν, ἐπὶ τούτῳ ἵδρυσεν ὁ ἐφευρέτης ἐν τῷ ἀεροστατικῷ ἐργασίῳ του ἐν Auteit τῶν Παρισίων.

Ἐκ τῆς τερασίας ταύτης ἀτράκτου, οὐχὶ διὰ διαισθητοῦ πλέγματος, ὡς συνήθως γίνεται εἰς τὰ σφαιρικά ἀερόστατα, ἀλλὰ διὰ συστήματος ταινιῶν ἐξ ἰσχυ-

ροῦ καὶ ἐλαφροῦ ὑφάσματος, καλυπτουσῶν μὲν ὁλόκληρον τὴν ἀνωτέρω τῆς ἀτράκτου ἐπιφάνειαν, συνδεομένων δὲ πρὸς τὰ κάτω εἰς 4 συστήματα σχοινίων, ἐξηρτάτο ἡ λέμβος ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν ὁ κλωβὸς τοῦ ἀεροπόρου. Οὗτος ἔχων σχῆμα ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου, ἐσχηματίζετο ἐκ ξύλων bambou συνδεδεμένων πρὸς ἄλληλα καὶ τὰς τὸ δάπεδον ὑποστηρίζουσας καρυῖνας δοκοῦς διὰ συρμάτων ἐρυθροῦ χαλκοῦ μετ' ἐπικαλύμματος τῶν συνδεσμικῶν μερῶν διὰ γουταπέρακας· εἶχε μῆκος 1·90 μέτρου, πλάτος 1·45 καὶ ὕψος ὑπὲρ τὰ 2·50 μέτρα· καὶ διηρεῖτο καθέτως εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ μὲν πρόσθεν προώριστο διὰ τὸ ἔρμα, καὶ τὰ μηχανήματα τῆς καταβάσεως, τὸ δὲ ὀπισθεν, ἐν ᾧ ἦσαν αἱ σῆλαι, ἡ ἠλεκτροδυναμικὴ μηχανὴ ἐπὶ ἰσχυρῶς προσδεδεμένης εἰς τὸ ἄνω τούτου μέρους καρυῖνης δοκοῦ, ἔφερε τὸν τροχὸν καὶ τὸν ἄξονα τοῦ διπτέρου ἑλικος· πρὸς δὲ ἐν αὐτῷ ἦσαν καὶ αἱ ἄκραι τῶν διευθυνόντων τὸ πηδάλιον σχοινίων, ἦτο δὲ καὶ τὸ πηδάλιον μέγα τρίγωνον τεμάχιον ἀβερνικώτου μεταξίνου ὑφάσματος ἐξηρτημένον ἀπὸ τοῦ ὀπισθίου μέρους τῆς ἀτράκτου μετὰξὺ τοῦ ἄκρου ταύτης καὶ τοῦ μέρους τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ λέμβου, καὶ τεταμένον πρὸς τὰ κάτω, διὰ μικρᾶς πρὸς τὸ ἀντίπεραν τοῦ λέμβου φθανούσης ῥάβδου ἐκ βάμβακος χρησιμεύοντος καὶ πρὸς περιστροφικὴν τοῦ πηδαλίου κίνησιν.

Τὸν ἠλεκτρισμὸν παρῆχε σύστημα 4 σελῶν Trounev ὧν ἐκάστη ἀπετελεῖτο ἐκ σκάφης ἀπεσκληρωμένου καουτσούκ, κεχωρισμένης δι' ὁμοίων πλακιδίων εἰς 6 χοιρεῖα φέροντα ἐντὸς θερμῆς διαλύσεως δυσχρωμικοῦ καλίου πλάκας ἄνθρακος καὶ ψευδαργύρου· τὸ δὲ ἐκ ταύτης ρεῖμμα ὅταν ἦσαν εἰς ἐνέργειαν καὶ αἱ 4 σῆλαι, παρῆχε διὰ 4 ἠλεκτρομαγνητῶν περιστροφικὴν κίνησιν εἰς τὰ πρὸς τὸν ἄξονα 36 συστήματα τεμαχίων μαλακοῦ σιδήρου, καὶ διὰ τούτων εἰς τὸν ἄξονα 1860 στροφᾶς κατὰ 1"· ἡ ἠλεκτροδυναμικὴ αὕτη μηχανὴ συστήματος Siemens ἀλλὰ νέου τύπου, καταλλήλου πρὸς τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, καὶ φέροντος εἰς τὸ ἐλάχιστον τοῦ ὄγκου καὶ βάρους τὰ τεμάχια τοῦ μηχανισμοῦ, μετέδιδε δι' ὀδοντωτοῦ τροχοῦ κίνησιν 180 περιστροφῶν κατὰ δεῦτερον λεπτόν εἰς τὸν ἑλικά τοῦ ἀεροστάτου. Ὁ ἑλιξ οὗτος ἐκ κοίλων τεμαχίων τετηγμένου χάλυβος, εἶχε διάμετρον 2·80, αἱ δὲ δύο πτέρυγες κρατούμεναι εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν διὰ τενόνων χαλυβδίνου σύρματος, ἦσαν κεκολλημέναι ἐξωτερικῶς διὰ μεταξίνου ὑφάσματος.

Ἐπὶ τοιούτου λοιπὸν ἀεροστάτου καὶ διὰ τοιούτων μηχανημάτων, ἅτινα ἐν συντόμῳ ἐσημειώσαμεν, ἐξηρτημένου ὁ Gaston Tissandier τῇ 8 Ὀκτωβρίου τοῦ 1883 ἀνέβη ἐν τῷ ἀέρι μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀλβέρτου διακεκριμένου ἀρχιτέκτονος. Τὸ πρῶτον ἠλεκτροκίνητον ἑλικοφόρον ἀερόστατον τοῦτο, τελεσθεῖσης τῆς ἐξ ὑδρογόνου πληρώσεώς του μόλις τῇ

3,20' MM, από τῆς 8 ΠΜ, ὅτε ἤρχισεν ἡ πλήρωσις, παραλαβὸν τὸ ὀρισμένον ἔρμα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν ἐκ τοῦ Auteuil τῶν Παρισίων πνέοντος ἐλαφροῦ Ἀνατολικοῦ Νοτιανατολικοῦ ἀνέμου.

Ἀλλὰ πιεῖται ὅτι προτιμώτερον εἶναι νὰ καταλίπω-
μεν τὸν λόγον εἰς αὐτὸν τὸν ἀεροναύτην.

«Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, λέγει οὗτος ἐν τῇ Nature ὁ ἄνεμος ἦτο ἐλάχιστος, ἀλλ' ὡς συνήθως συμβαίνει ἡ ταχύτης του ἠῤῥξανε μετὰ τοῦ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας ὕψους, καὶ ἠδυνήθημεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι, εἰς 8 εἰμεθα ὕψος, 500 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφανείαν τῆς γῆς, τὸ ἀερόστατον ἐφέρετο μετὰ ταχύτητος 3 μέτρων κατὰ δεύτερον λεπτόν.

«Ὁ ἀδελφός μου εἶχεν ἀναλάβει νὰ ρυθμίζῃ τὸ ἀπορρίπτομενον ἔρμα, ὅπως διατηρῆται τὸ ἀερόστατον εἰς σταθαρὸν ὕψος, μικρὸν ἀπέχον τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, τοῦτο δὲ καὶ κατώρισε κάλλιστα διατηρήσας εἰς ὕψος 400 ἕως 500 μέτρων τὸ ἀερόστατον, ὅπερ ἔμεινε διαρκῶς πεπληρωμένον, τοῦ ἔνεκα τῆς διαστολῆς πλεονάζοντος ἀερίου ἀπερχομένου αὐτομάτως διὰ τῆς εἰς τὸ κατώτατον τῆς ἀερόπορου τεθείσης δικλειδος, ἣν τοῦτο ἤνοιγε διὰ τῆς αὐξανούσης πίεσεώς του.

«Ὀλίγον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν, ἔβηκα εἰς ἐνέργειαν τὸ σύστημα τῶν διὰ δυχωρμικοῦ τεσσάρων σπλῶν, ἐξ ὧν ἐνωτῆς (commutateur) δι' ὑδραργύρου μοι ἐπέτρεπε νὰ χρησιμοποιοῦμαι τὸ ρεῦμα 6, 12, 18 ἢ καὶ τῶν 24 φοιχείων, καὶ νὰ ἔχω οὕτω τέσσαρας διαφόρους ταχύτητας, ἀντιστοιχοῦσας ἀπὸ 60 ἕως 180 τοῦ ἑλικος περιστροφῶν ἀνὰ δεύτερον λεπτόν. Λειτουργούντων 12 τοιούτων φοιχείων, ἡ ἰδίᾳ ταχύτης τοῦ ἀεροστάτου ἦτο ἀνεπαρκής, ἀλλὰ τεθέντων εἰς ἐνέργειαν ὑπὲρ τὸ δάσος τῆς Βουλώνης καὶ τῶν 24 φοιχείων, ἐδείχθη ὡς ὅπως διάφορον τὸ ἀποτέλεσμα. Ἡ ἰδίᾳ κίνησις τοῦ ἀεροστάτου καθίστατο ὀφθαλμοφανής, καὶ ἡσθανόμεθα ὁρῶν ἄνεμον παραγόμενον ἐκ τῆς ὀριζοντίας κινήσεώς μας. Ὅταν τὸ ἀερόστατον διευθύνετο ἀντιθέτως τῷ πνέοντι ἀνέμῳ, ὅτε ἡ προσθία τῆς ἀτράκτου ἄκρα ἀπέβλεπε πρὸς τὸ κωδονοστάσιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Auteuil, ἐγγύτατα δηλ. τοῦ σημείου τῆς ἀναχωρήσεώς μας, τότε ἀνθίστατο ἱκανῶς εἰς τὸν ἄνεμον μένον ἀκίνητον, ὅπως ἐβεβαιώθημεν λαβόντες ἐπανειλημμένως ἐπὶ τῆς γῆς σημεῖα πρὸς σύγκρισιν τῆς διευθύνσεώς του. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔμεινεν ἐπὶ μακρὸν εἰς τὴν κατάλληλον ταύτην θέσιν, διότι μετὰ τινα χρόνον ὑψίστατο αἰφνιδίως περιστροφικὰς περὶ ἑαυτοῦ κινήσεις, ἃς δὲν ἴσχυεν ἵνα κατακινήσῃ ἡ λειτουργία τοῦ πηδαλίου.

«Παρά τὰς περιστροφικὰς ταύτας κινήσεις, ὧν θὰ εὖρωμεν τὸ μέσον τῆς θεραπείας εἰς προσεχῆ πειράματα, ἤρχισαμεν πάλιν τοὺς αὐτοὺς χειρισμοὺς ἐπὶ 20 λεπτά, καθ' ἃ ἐμείναμεν γάσιμοι ὑπὲρ τὸ δάσος τῆς Βουλώνης.

«Ὅταν προσεπαθήσαμεν νὰ προχωρήσωμεν βαδίζοντες καθέτως τῇ διεύθυνσει τοῦ ἀνέμου, τὸ πηδάλιον ἐκυρτοῦτο ὡς ἱστίον καὶ αἱ περιστροφικαὶ κινήσεις ἐπανελαμβάνοντο μετὰ μεγάλης ἐντάσεως· ἐντεῦθεν δὲ συνεπεράνομεν ὅτι, δὲν δύναται ἀερόπορος ναῦς νὰ λάβῃ τοιαύτην πρὸς τὸν ἄνεμον διεύθυνσιν, ὥστε ἡ μετὰ τοῦ κυρίου ἄξονός της καὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ ρεύματος γωνία δέον ἵνα μὴ ὑπερβαίνει ὀλίγας μοίρας.

«Μετὰ τὴν τέλεσιν τῶν ρηθέντων πειραμάτων διεκόψαμεν τὴν λειτουργίαν τῆς ἡλεκτροδυναμικῆς μηχανῆς, καὶ τὸ ἀερόστατον διεῤῥλθεν ὑπὲρ τὸ Mont-Valerien· ἄπαξ ἀκολουθήσαντος τούτου τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου, ἤρχισαμεν πάλιν τὴν λειτουργίαν τοῦ ἑλικος βαδίζοντες ἤδη κατὰ τὴν φορὰν τοῦ ἀνέμου· ἡ ταχύτης τότε τῆς κινήσεως τοῦ ἀεροστάτου ἠῤῥξησε, καὶ διὰ καταλλήλου χειρισμοῦ τοῦ πηδαλίου ἐπετύχομεν κλίσιν τῆς διευθύνσεως τοῦ ἀεροστάτου, πρὸς τὴν τοῦ ἀνέμου φορὰν ἐπὶ δεξιὰ καὶ ἐπ' ἀριστερά· περὶ τούτου δὲ ἐβεβαιώθημεν λαβόντες ἐπανειλημμένως σημεῖα διευθύνσεως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

«Κατὰ τὴν 4 ὥραν τέλος καὶ 35 λεπτά κατήλθομεν εἰς πεδιάδα τινα ἐγγὺς τοῦ Croissy-sur-Seine, τῶν πρὸς κατάβασιν χειρισμῶν τελεσθέντων ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ μου, μετὰ πληρεστάτης ἐπιτυχίας. Καί τοι δὲ κατελείπομεν πεπληρωμένον τὸ ἀερόστατον ὅλην τὴν νύκτα, καὶ τὴν ἐπαύριον, οὐδ' ἡ ἐλαχίστη τοῦ ἀερίου ποσότης ἐξῆλθε καὶ τοῦτο ἔμεινε καὶ κατὰ τὴν ἐπομένην πεπληρωμένον, ὡς καὶ κατὰ τὴν πρώτην. Ζωγράφοι καὶ φωτογράφοι ἔλαβον εἰκόνα τοῦ ἀεροστάτου, ἐν μέσῳ περιέργου πλήθους, τοῦ ὁποίου τὸ καινοφανὲς θέαμα προσεκάλεσε τὴν συρρόήν.»

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη διὰ τοῦ ἡλεκτροκινήτου ἀεροστάτου ἀνάβασις τῶν ἀδελφῶν Tissandier, δείξασα μὲν τινας τοῦ συστήματος ἐλλείψεις, ἀλλ' ὅμως ἀποδείξασα ὅτι εὐρέθη τέλος ἡ πρὸ αἰῶνος ἤδη ζητούμενη δύναμις πρὸς κίνησιν τοῦ ἀεροστάτου, ὅτι δι' αὐτῆς ἐπετυγχάνετο εἰ καὶ μὴ ἡ κατ' ἀντίθετον, τοῦλάχιστον ἡ κατὰ πλαγίαν τῇ τοῦ ἀνέμου φορᾷ τῶν ἀερόπορων κινήσεις, καὶ ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἐκ τῆς ἀτράκτου ἐξαρτήσεως τῆς λέμβου διὰ ταινιῶν καὶ συστήματος σχοινίων ἦτο προσφορωτάτη.

Ἐπὶ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης, ἀρκούσης διὰ δοκιμὰς γενομένας μόνον χάριν πειραματισμοῦ ἐνθαρρυνθεὶς ὁ κ. G. Tissandier διορθώσας τὸ ἀερόστατόν του καθὼς ὑπέδειξε τὸ πρῶτον πείραμα ἀνῆλθεν πάλιν εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῇ 26 Νοεμβρίου τοῦ λ' ἔτους μετ' ἐντελοῦς νέου πηδαλίου. Ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸ νέον τοῦτο ταξίδιον τῶν ἀδελφῶν Tissandier θὰ μᾶς ἀ-
προσολήσῃ εἰς τὸ προσεχές.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΝΙΚΟΛ. ΜΟΤΣΕΝΙΓΟΣ.

τος ἔρωσ ὡς αἱ ἀκτῖνες θερμῆς σελήνης ἐπὶ κοι-
μωμένων ὑδάτων.

Πᾶς τις ὅμως δύναται νὰ ἀπορήσῃ διατὶ μέχρι
τοῦδε ἐκτυλίσσω τὰ αἰσθήματα τῆς Ἑλένης χω-
ρὶς οὐδὲ νύξιν νὰ δώσω περὶ τῆς καρδίας τοῦ Ἀ-
ποστόλῃ. Ὁ κάλαμός μου ὅμως ὡς ἀνήκων εἰς τὸ
ἄρρεν γένος καὶ ἐπιστάμενος τὰ καθ' ἑαυτὸν σπου-
δάξει μᾶλλον πᾶν ὅτι τῷ εἶνε ἐκτὸς τοῦ κύκλου
του ἐλαυνόμενος ὑπὸ περιστοχῆς ἄλλως τε δὲ ἐπι-
θυμῇ νὰ δεικνύῃ τὴν ἀβρότητα του προτιμῶν τὸ
γυναικεῖον φύλον.

Ἐν τούτοις ὅμως σᾶς λέγω, ὅτι ὁ Ἀποστόλῃς ἡ-
γάπησεν ἐπίσης θερμῶς τὴν Ἑλένην, ἂν δὲ ὁ συν-
δῶν αὐτοὺς ἔρωσ ἐξεδηλοῦτο ὑφ' ἑκατέρου διαφορῶς
τοῦτο προήρχετο ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ φύλου εἰς
ὃ ἀνῆκεν ἕκαστος.

Ἄλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἰδοὺ αἰφνης καὶ ἑτέραν ἀλή-
θειαν μοὶ ἀνακαλύπτει ὁ δαίμων τοῦ μελανοδοχείου μου.

Ὅτι ἡ γυνὴ ἀγαπᾷ, διότι ἀρέσκειται εἰς τοῦτο ἑ-
νώ ὁ ἀνὴρ ἀγαπᾷ ἀναγκάζομενος ἐκ τῆς ἐλλείψεως
ἣν αἰσθάνεται τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς του.

Πράγματι δὲ ἡ Ἑλένη ἡγάπησε τὸν Ἀποστό-
λῃν, διότι τῇ ἤρεσαν τὰ ξανθὰ μαλλιά του καὶ τὸ
λευκὸν στῆθός του, ἐνῷ ἐκεῖνος τὴν ἡγάπησεν διότι
ἐνόησεν ὅτι καλῶς θὰ συνεπλήρου αὐτὸν τὸ ἀβρόν
ἐκεῖνό σώμα. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης αὐτῶν
συναντήσεως αἱ καρδίαι των ἦσαν πλέον ἀδελφαὶ καὶ
ἡ μόνη μέριμνα τῶν εὐτυχῶν ἐκείνων ἐραστῶν ἦτο
τὸ νὰ συναντῶνται συχνότερον.

Ὁ Μάριος νύκτα μετὰ φόβου καὶ τρόμου εἰσῆρ-
χετο εἰς τὸν κῆπον ἐκεῖνον ἀνοίγων ὡς λαοποδύτης
τὴν σιδηρᾶν θύραν ἵνα ἴδῃ τὴν Τιτίαν, ἣτις ἐν-
τρομος τὸν περιέμενεν.

Ὁ Ρωμαῖος ἔλαμνε κάτι περισσότερον ἀνεριχᾶ-
το καὶ ἐπήδα ἐξ ὑψηλοῦ τείχους διὰ νὰ συναντήσῃ
τὴν πιστὴν του Ἰουλιέτταν.

Ὁ ξανθὸς Ἀποστόλῃς μας ὅμως εἶχεν ὅλας αὐ-
τοῦ τὰς ἀνέσεις διότι ἐν ᾧ τόπῳ ἔζη δὲν ἐθεω-
ρεῖτο ὡς ἀμάρτημα τὸ συμπεριπατεῖν καὶ συνομι-
λεῖν μετὰ νεάνιδος, οὐδὲ τὸ συνεργάζεσθαι ἄλλως τε
δὲ καὶ αἱ ἀγροτικαὶ ἐργασίαι ἀπῆτουν τὴν τοιαύτην
ἀνάμνησιν, ἣτις καθιστᾷ καὶ τὴν ἐργασίαν τερπνο-
τέραν καὶ τὰς σχέσεις τῶν δύο φίλων ἀδελφικὰς
μᾶλλον ἢ ὑπόπτους.

Ὅταν ὁ Ἀποστόλῃς ἐξεχώριζε εἰς τὸ ἀμ-
πέλι του ἐπήγαινε ἡ Ἑλένη διὰ νὰ πάρῃ ξύλα.

Τὴν Κυριακὴν ὁ Ἀποστόλῃς ἔπαιζε με τοὺς
συντρόφους του ἀντικρὺ τῆς οἰκίας τῆς ἀγαπητι-
κῆς του ἐνῷ ἐκείνη ἐκάθηντο εἰς τὸ κτῶφλ. Ἐ-
πίσης ὅταν ἔκανε παρακαλῶν νὰ τρυ-
γίσῃ, πρώτην, πρώτην προσεκάλει τὴν Ἑλένην.

Κάθε βράδυ δὲ μετὰ τὸ κάθισμα τοῦ ἡλίου ὁ Ἀ-
ποστόλῃς ἐπερίμενε τὴν Ἑλένην εἰς τὸ πηγάδι
γὰ νὰ ποῦν ἐδύο κρυφὰ λόγια.

Καὶ ἀληθῶς δύναται ὁ ρομαντικὸς ἀναγνώστης
μου νὰ μοὶ εἴπῃ ὅτι αἱ συναντήσεις αὗται δὲν με-
τεῖχον τῶν θελημάτων ἐκείνων, ἅτινα προσθέτουσιν
εἰς αὐτὰς οἱ φόβοι, αἱ ἀνησυχίαι, αἱ ὑποψίαι, τὰ σκό-
τη τῶν νυκτῶν, ὁ τρυγμὸς μιᾶς θύρας, τὸ ἀνα-
φτερούγισμα μιᾶς ὀρνίθος ἂν τυχὸν γίνωνται εἰς τινα
ὀρνιθῶνα ὡς πρὸς διὰ τοῦτο μάστιγας,
ἀλλ' ἐγὼ μακαρίζω τὴν ἀπόλαυσιν ἐκείνην τῶν ἀ-
ναψυχῶν τῆς ζωῆς αἰτινες ἤρεμοι ὡς ἡ μορφή τῆς
Παναγίας καὶ ἀγναὶ ὡς λευκαὶ περιστερεὶ χαιρετί-
ζουσι τὴν νεότητα ὀλίγων εὐδαιμόνων.

Ἐν τούτοις φυσικὸς νόμος ὑπαγορεύει νὰ δρέπω-
μεν τὸν ὥριμον καρπὸν. Ὁ δὲ Ἀποστόλῃς καλῶς
τοῦτο νοήσας ἐζήτει τὴν χεῖρα τῆς Ἑλένης μετὰ
τρίμηνον διάστημα ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῆς συναν-
τήσεως. Οἱ θεοὶ τῆς δὲν ἐδίστασαν ποσῶς νὰ δε-
χθῶσιν τὴν τοιαύτην πρότασιν σκεφθέντες ὅτι ὁ Ἀ-
ποστόλῃς εἶναι παιδί δουλευτάρικο καὶ εἶχε καὶ τὸ
μερδικό του.

Ἡ θεία Κατερίνα ἡ μάνα τοῦ γαμπροῦ νύχαρι-
στήθη ἀπὸ τὴν νύμφη ποῦ ἔκαμε καὶ τὰ πράγ-
ματα ὁμαλῶς εἶχον τελειώσει.

Οὕτω δὲ ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν ἱερὰ ἐκείνη
στιγμὴ τοῦ πρώτου χαιρετισμοῦ των ἐφαίνετο ἡύλο-
γημένη θεοθεν ἀφοῦ ἐπέπρωτο νὰ δώσῃ τὸ σύνθη-
μα τῆς εὐτυχίας των.

Καὶ οὕτω τοῦλάχιστον πρέπει νὰ πιστεύωμεν,
ὅτι ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τὸν γάμον ὃν ὑποδεικνύει ὁ
ἔρωσ.

Ἐν Ἀθήναις

N. I. ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΟΣ.

Ἡ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΠΡΟΟΔΟΣ

ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ

[συνέχεια καὶ τέλος]

ΕΝ Ἑλλάδι, ἐπαναλαμβάνω, μετὰ τὰ τοι-
αῦτα δὲν ἐπιτρέπονται πλέον αἱ προλήψεις,
αἰτινες δυστυχῶς ὑποθάλλονται εἰσέτι ὑπό-
τινων ἀμαθῶν καὶ τὸ καθήκον των ἀγνοούν-
των ἱερέων, λεψίων τῆς παρελθούσης σκο-
τεινῆς ἐποχῆς. Οἱ τοιοῦτοι, οἵτινες ὑπὸ τὸν κα-
λογηρικὸν σάγον καὶ γλυκὺ μειδιάμα πᾶσαν
ἰησουητικὴν ὑποκρίσιν καὶ δολιότητα ὑπο-
κρύπτουσιν, ἂς ἔλθωσιν εἰς τὸ φῶς ἀποβλέ-

ποντες εἰς τὰς καταπληκτικὰς τοῦ πολιτισμοῦ προόδους! Ἐάν δ' ἐκφράζωμαι κᾶπως δριμέως καὶ πικρά τις φράσις μοι ἐκφεύγῃ, ἔστωσαν βέβαιοι οἱ τυχόν προσβαλλόμενοι ὅτι προέρχεται ἐκ λύπης μου μὴ βλέποντος αὐτοὺς συμμορφουμένους πρὸς τὴν ἐποχὴν. Ἐλεγον λοιπὸν ὅτι, εἰς κράτος, ὁπερ παρέχει τοσοῦτω εὐάρεστον εἰκόνα τῆς σχετικῆς αὐτοῦ προόδου ἐν τόσῳ μικρῷ διαστήματι, ἂν καὶ εἰσέτι εὐρίσκηται ἐν τοῖς σπαργάνοις, ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος δύναται νὰ διδάξῃ ἅπασαν τὴν πεπολιτισμένην Εὐρώπην. Ἐκ δὲ τῶν πολλῶν παραδειγμάτων ὅσα εἶχα ν' ἀναφέρω, εἰς τοῦτο μόνον περιορίζομαι, ὅτι ἐν ᾧ εἰς πᾶν ἄλλο μέρος τῆς Εὐρώπης εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας στρατιώτας δὲν παρέχεται ἄδεια ἀναχωρήσεως κατὰ τὰς ἐπισήμους ἑορτάς των, ἀλλὰ μόνον ἀπλῶς ἀφίνονται ἐλεύθεροι νὰ ἑορτάσωσι ἐν ᾧ τόπῳ τυχόν εὐρεθῶσιν, ἐν Ἑλλάδι τοῦναντίον παρέχεται αὐτοῖς πᾶν μέσον ἵνα συνεορτάσωσι καὶ οἱ μακρὰν εὐρισκόμενοι ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ἐστία. Τοῦτο δ' ἐπιτυγχάνεται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἔχοντος ἤδη ἰσχὺν νόμου, δι' οὗ χορηγεῖται παρατεταμένη ἄδεια τοῖς Ἰσραηλίταις στρατιώταις κατὰ τὰς ἑορτάς των. Λίαν θὰ ἡγώμεθα ἐὰν καὶ οἱ ἀλλαχοῦ Ἑλληνες Ἰσραηλίται ὁμονόουν μετὰ τῶν Χριστιανῶν ἐλλήνων, εὐρισκόμενοι ἐν συνεχεῖ καὶ ἀδιασπᾶστω συναφείᾳ, πολλῶ μᾶλλον καθ' ὅσον οὐδὲν τι ἔχουσιν οὗτοι νὰ ἐπικρίνωσι, τῶν ἐλλήνων Πρακτόρων μετὰ ζέσεως πολλάκις τὰ συμφέροντα αὐτῶν ὑπερασπισάντων. Πρέπει πᾶς Ἰσραηλίτης ν' ἀποκαλύπτῃ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ γόνυ νὰ κλίνει ἀπέναντι τοῦ ὀνόματος τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ἧς μέλος ἀπαρτίζει δι' ὃ καὶ καυχᾶται.

* * *

Μετὰ τὴν ἐκτενῆ ἴσως ἀλλ' ἀπαραίτητον ἐκθεσιν τῆς προτέρας καὶ σημερινῆς καταστάσεως Ἰσραηλιτῶν καὶ Χριστιανῶν καὶ τῶν ὑφισταμένων σχέσεων μεταξὺ αὐτῶν, ἄρχομαι τοῦ κυρίου θέματός μου ἵνα ὅσον οἶδ' ὅτι ταχύτερον καὶ συντομώτερον ἐκθέσω τὴν πρόοδον αὐτῶν ἀρχίζων ἀπὸ τὰς πολυπληθεστέρας πόλεις· αἱ τῆς Ἑλλάδος πόλεις ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν κατοίκησιν των δύναται ν' ἀναχθῶσι εἰς τρεῖς τάξεις· 1) εἰς τὰς ἐχούσας ἄρκετον

πλυθυσμὸν 2) εἰς τὰς ὀλιγώτερον 3) καὶ τελευταῖον εἰς τὰς μὴ ἐχούσας οὐδόλως. Ἐκεῖ βεβαίως ἐνθα ὀλιγώτερος πληθυσμὸς ὑπάρχει καὶ ὀλιγωτέρα πρόοδος καὶ ἀνάπτυξις ἀναφαίνωνται, ἵνα λοιπὸν μὴ ἀποκάμωμεν τὸν ἀναγνώστην ἀναγκάζοντες αὐτὸν ν' ἀναγινώσκῃ σῶρεϊαν ὅλην ὀνομάτων πόλεων ἐν αἷς πλεῖστοι ὅσοι Ἰσραηλίται διαπρέπουσι, θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰς κυριωτέρας ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς Κερκύρας οὗσης πολυπληθεστέρας.

Οἱ Κερκυραῖοι Ἰσραηλίται πρὸ τῆς ἐνώσεως οὐδόλως εἰς τὰ γράμματα καὶ εἰς τὰς ἐπιστήμας ἐπεδίδοντο περιοριζόμενοι εἰς μικρὴν ἐμπόριον χαλαρούμενον ἐκάστοτε ὑπὸ τῶν ραδιουργιῶν τῶν κυριάρχων των, νῦν ὅμως αὐτοδικαίως δύναται ν' ἀποκλησθῶσιν ἢ κλείς τοῦ ἐμπορίου τῆς Κερκύρας, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ προπωλῇ, νὰ προεξοφλήτῃ καὶ ἐν γένει νὰ ποιήσῃται συναλλαγὰς ἄνευ τῆς ἀμέσου ἢ ἐμμέσου μεσιτεύσεως Ἰσραηλίτου. Ὑψηλὴν θέσιν ἐν τῷ ἐμπορίῳ κατέχει ἐν Κερκύρᾳ ὁ κ. Δαβὶδ Νακμίας, ὅστις ἐν εὐρείᾳ κλίμακι ἐκτελεῖ τραπεζικὰς ἐργασίας ἱκανῶς σπουδαίας. Ἡ βιομηχανία ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον θάινει προοδεύουσα ὑποθαλπομένη ὑπ' αὐτῶν παντοιοτρόπως. Ὁ κ. Μωϋσῆς Λεύης ἱδρυσε καὶ συντηρεῖ ἀπὸ τριῶν ἡδὴ ἐτῶν ἐργοστάσιον ἀχυρίνων πίλων ἐξ οὗ προμηθεύονται πλεῖστα καταστήματα τῶν Ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν. Οἱ κ.κ. Βενιαμὶν Λεύης καὶ Ἡλίας Φέρρος ἱδρυσαν ἐσχάτως ἐργοστάσιον ἀλεξιβροχίων καὶ ἀλεξηλίων, ἐν ᾧ ἐργάζεται ἀριθμὸς κορῶν καὶ γυναικῶν ἄξιος λόγου, ὁσημέραι αὐξάνων. Ἐκ τούτων καὶ μόνων ἐγκαταλείποντες ἄλλα μικρότερα βιομηχανικὰ καταστήματα οἷον ἐργοστάσια σάπωνος, ἀρωμάτων, κτλ., δυνάμεθα βεβαίως τὴν σημερινὴν πρόοδον νὰ ἴδωμεν καὶ τὴν μέλουσαν νὰ προεικασώμεν. Ἐκ τῶν διακεκριμένων ἐπιστημόνων εἰσὶν οἱ ἐξῆς· ὁ κ. Ἀβραμ Δε-Σέμος δικηγόρος, οἱ κ. Βίκτωρ Δε-Σέμος καὶ Βενιαμὶν Λεύης ἰατροὶ, ἀριθμοῦνται τέσσαρες ὑποδικηγόροι, Συμβουλευτοὶ δύο ἐν οἷς ὁ κ. Ἡλίας Φέρρος ἀδελφὸς τοῦ ἐν Ζακύνθῳ Ἰακώβ Φέρρου διακρινόμενου ἐπὶ τῇ ἐμπορικῇ συναλλαγῇ. Ὁ κ. Ἰωσήφ Ναχαμούλης διευθύνει καὶ εἶναι ἡγετὴς τοῦ πλουσιωτέρου τυπογραφείου τῆς Κερκύρας. Τῆς δὲ ὑπολήψεως ἧς χαίρουσι παρὰ

τῷ λαῷ μαρτύριον ἢ ἐκλογὴ τῶν κ.κ. Βί-
κτωρος Δε-Σέμου καὶ Θεοφίλου Μόρδου ὡς
δημοτικῶν συμβούλων τῆς ἐνεστώσης περιό-
δου. Ἐν τῷ Γυμνασίῳ φοιτῶσι 3 ἢ 4 ἐν ᾧ
ἄλλῃ ἐποχῇ οὔτε μέχρι τοῦ Ἑλληνικοῦ
δὲν ἠδύναντο νὰ φθάσωσι πάντατε ὑπὸ τῶν
προλήψεων ἐμποδιζόμενοι. Ἐν τῷ προτύπῳ
δημοτικῷ Σχολείῳ περὶ τοὺς 30 διηρημένους
κατὰ τὰς πέντε αὐτοῦ τάξεις. Ἐν τῷ Σχο-
λείῳ 3 ἢ 4. Γονεῖς τινες ἔχουσι τοὺς υἱούς
των εἰς τὰ Πρακτικὰ Σχολεῖα καὶ Γυμνάσια
(Scuole e Istituti tencici) τῆς ἀλλοδαπῆς,
πρὸ πάντων τῆς Ἰταλίας. Ἐκδίδονται δὲ
καὶ λίαν περισπούδαστον ὡς πρὸς τὴν ειδι-
κότητά του περιοδικὸν καλούμενον «Mosè»
περιλαμβάνον καὶ ἀναπτύσσον ἰδίᾳ ἰταλιστι-
τὰς ἐν γένει ἐν ἀπάσῃ τῇ Εὐρώπῃ τῶν
Ἰσραηλιτῶν προόδους, ὅπερ διευθύνει ὁ ἐ-
παξίως κατέχων τὴν ποιμενικὴν ράβδον κ.
Ἰωσήφ Ε. Λεύης, ἰδιαίτεροι δὲ συντάκται
εἰσὶν οἱ ἐπόμενοι ὁ κ. Μαϊμών Βεντούρας, ὅ-
στις καὶ τὸ σπουδαιότερον Ἰσραηλιτικὸν
σχολεῖον διευθύνει ἐν ᾧ κυρίως διδάσκεται
ἡ Ἑβραϊκὴ καὶ πλείστα ἄλλαι Εὐρωπαϊκαὶ
γλῶσσαι, ὁ εὐφύεστατος τῆς φιλολογίας
φοιτητῆς κ. Μεναχέμ Βελλέστης πρὸς δὲ
τούτοις καὶ καθολικοὶ ἐν οἷς καταλέγεται
ὁ δυτικὸς ἱερεὺς Perreau, ἑφορος τῆς ἐν
Πάρμα βιβλιοθήκης καὶ ἐβραϊολόγος ἀριστος.

Δευτέρα κατὰ τὸν πληθυσμὸν ἔρχεται ἡ
Χαλκὶς ἐν ἣ τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ γράμμα-
τα καλλιεργοῦνται. Ἐν τῷ ἐμπορίῳ διακρί-
νονται οἱ κ. Ἀσέρ Μοσχονᾶς, ὅστις καὶ ἑνορ-
κος τυγχάνει, καὶ Σιμαντὸς Σακῆς. Τὸν δὲ κ.
Βενιαμὶν Χαχαμάχ ἐξελέξατο ὁ δῆμος Χαλ-
κιδέων Πάρεδρον. Πέρις δ' ἐν τῇ τηλεγρα-
φικῇ Σχολῇ κ. Α. Μουρτζούκος δούς ἐξε-
τάσεις ἠξιώθη τοῦ πρώτου βαθμοῦ. Ὑπάρ-
χει αὐτόθι Γραμματοδιδασκαλεῖον ἰδρυθὲν
ὑπὸ τῆς Κυβερνήτεως καὶ διευθυνόμενον ὑ-
πὸ τοῦ Ραββίνου Μωϋσῆ Σολομῶντος ἐν ᾧ
ἄνω τῶν 50 φοιτῶσιν, ἐπίσης πλείστοι νέοι
φοιτῶσιν ἐν τῷ Γυμνασίῳ, Σχολείῳ καὶ
ἰδιαίτεροις Σχολείοις.

Τρίτη κατὰ τάξιν ἔρχεται ἡ Ζάκυνθος,
ἥτις καὶ κατὰ πολὺ διαφέρει πασῶν τῶν
λοιπῶν ὡς πρὸς τὰς στενοτάτας σχέσεις τὰς
μεταξὺ Χριστιανῶν καὶ Ἰσραηλιτῶν. Ἄν καὶ
συγκρινομένη πρὸς τὰς προειρηθείσας ὀλιγι-
στους κατοίκους Ἰσραηλίτας ἀριθμεῖ, ἐξ ὧν
οἱ πλείστοι φανοποιοὶ, ὅμως τὸ ἐμπόριον

καὶ ἡ βιομηχανία καὶ τὰ γράμματα καλλιερ-
γοῦνται. Ἐν τῷ ἐμπορίῳ τὴν πρώτην θέσιν
κατέχουσιν οἱ κ.κ. Ἡλίας Λεύης καὶ Ἰακώβ
Φέρρος, οὗ μνεῖαν ἐποιήσαμεθα καὶ ἐν τοῖς
ἀνωτέρω. Ὑπάρχει καὶ σαπωνοποιεῖον ἀρκε-
τὸν σάπωνα ἐξάγον, οὗ κάτοχος εἶναι ὁ
Ρ. Λεύης. Ἐν τῷ Γυμνασίῳ εἷς, ἐν τῷ
Σχολείῳ τρεῖς, ἐν τῷ Προτύπῳ καὶ Δημο-
τικῷ καὶ ἄλλοις ιδιοσυντηρήτοις σχολείοις
ἄνω τῶν 10 φοιτῶσιν. Ὑπάρχει καὶ αὐτό-
θι Γραμματοδιδασκαλεῖον ἰδρυθὲν ἀπὸ τριῶν
ἤδη ἐτῶν διευθυνόμενον δὲ ὑπὸ τοῦ φιλο-
πονεστάτου Ραββίνου τῆς κοινότητος Σο-
λομῶντος Λεύη καὶ συντηρούμενον δημοσίᾳ.
Οἱ δ' ἐν τούτῳ μαθηταὶ ἀνερχόμενοι εἰς 30
περίπου διδάσκονται Ἑλληνικὰ καὶ Ἑβραϊ-
κά. (1)

Εἶναι τῷ ὄντι ἀληθές, ὅτι πρῶτον ἔ-
πρεπε ν' ἀρχίσωμεν ἀπὸ τῆς πρωτεύουσας
καὶ κατόπιν νὰ προβῶμεν εἰς τὰς ἐπαρχίας,
ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ πράγματα μᾶς ἠνάγκ-
ασαν νὰ χωρήσωμεν ἀντιστρόφως διότι αἱ
Ἀθῆναι εἶναι μὲν πρῶται καθ' ὅλα τῶν ἄλ-
λων μερῶν τῆς Ἑλλάδος οὐχὶ ὅμως καὶ
κατὰ τὸν πληθυσμὸν τῶν ἐν ταύταις Ἰσραη-
λιτῶν. Καὶ ἐνταῦθα ἂν καὶ ὀλίγιστα οἰ-
κογένειαι ὑπάρχουσι, ἐν ταύταις διακρίνει τις
τὴν τάσιν τῆς προόδου. Ἐν τῷ ἐμπορίῳ
διακρίνεται ὁ ἀπὸ τοῦ 1835 ἐν Ἀθήναις
ἐγκατασταθεὶς κ. Μάξ. Ροτσχίλδ τοῦ ὁποῦ
ὁ μικρότερος υἱὸς κ. Κάρολος διευθύνει πά-
σας τὰς ἐργασίας τοῦ πατρὸς του, ὁ ἄλλως
τε γνωστὸς καὶ διακρινόμενος ἐπὶ εὐπροση-
γορία καὶ ἐλευθεριότητι, ὁ μεγαλύτερος υἱὸς
κ. Αὐγουστος ἐν Πειραιεὶ ἱδρυσε ἀπὸ ὀκταε-
τίας Καρφοβελονοποιεῖον ἐνθα ἐργάζονται 25
ἐργάται, ἐν τῷ ἰδίῳ ἐργοστασίῳ καὶ διὰ τῆς
ἰδίας ἀτμομηχανῆς ἐργάζεται πριστήριον,
παγοποιεῖον παράγον ἐτησίως 27000 χιλιό-
γραμμα πάγου καὶ ζυθοποιεῖον. (2) Εἰς τὰ
διάφορα Γυμνάσια, Σχολεῖα καὶ τοῦ Λαοῦ
Σχολὰς φοιτῶσι σχεδὸν πάντες οἱ παῖδες.
Ἀπὸ τριετίας ἤδη ἔλαβε τὸ πτυχίον τοῦ
Ἀρσακείου ἡ Δ.ς Λευκὰς Σκινεζὲ διδάσκου-
σα ἐν τῷ ιδιοσυντηρήτῳ Σχολείῳ τῆς Κ.ας
Χίλ. Ἐπίσης διακρίνεται ἐν τῷ Ἀρσακείῳ
ἡ Δ.ις Ἐθέρ. Φόρτε.

Ἐν τῷ Παιδιδάκτῳ φοιτῶσι 5 εἰς τὴν

(1) Ἀπόσης δὲ τῆς ἐν Ζάκυνθῳ κοινότητος ἀντιπρό-
σωπος εἶναι ὁ κ. Σαββαθάς Κονελλιάδος.

(2) Βλ. Ἐχολ. Ἡμερολ. Μ. Η. Πανᾶ 1885 σελ. 208.

Νομικὴν δὴ, εἰς τὴν φιλολογίαν εἰς καὶ εἰς τὴν ἱατρικὴν ὁ πρὸ ἡμερῶν διὰ τοῦ ἐπιζήλου βαθμοῦ «ἀρίστα» ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ κ. Ραφαὴλ Κόρης.

*
* *

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, σαφῶς νομίζω, καταδεικνύεται ἡ πρόοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἢ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηρηθεῖσα ἐν Ἑλλάδι. Τὰ φῶτα τοῦ πολιτισμοῦ ὁσημέραι αὐγάζοντα τὰς κοινωνίας καταργοῦσι τὰς ὀλεθρίας προλήψεις. Ἡ ἐξαφάνισις τῶν προλήψεων ἐπιφέρει τὴν συγχρώτησιν εὐχερῇ· καὶ αὕτη εἶνε ἐν τῶν στοιχείων τῆς παρατηρηθείσης προόδου, προόδου, ἣτις ἄγει ἡμᾶς νὰ ἐλπίζωμεν πολλὰ παρὰ τῆς ἄλλοτε παραγκωνιζομένης καὶ ἀφανῶς φθινούσης φυλῆς. Τῷ ὄντι, παραβάλλοντες τὰς δύο ἐποχὰς καὶ καταδείξαντες τὴν καταπληκτικὴν πρόοδον τῶν τελευταίων ἐτῶν, κατεστήσαμεν δῆλον ὅτι καὶ δύναμις καὶ τάσις πολλὴ ἐνυπάρχει. Διὰ τοῦτο δὲν θὰ φανῶμεν ἴσως παραδοξολόγοι τελευταῖον καὶ μωροὶ, προτρέποντες τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν μετὰ θάρρους ἐξακολούθησιν τῆς λαμπρᾶς ὁδοῦ, ἣν ἀπὸ τινος πάνυ ἀξιεπαίνως οἱ πλεῖστοι ἐτράπησαν.

Εἶθε νὰ ἔλθῃ ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ κοινὴ μήτηρ Ἑλλὰς ν' ἀριθμῇ μετὰ τῶν πρώτων τέκνων καὶ Ἰσραηλίτας.

Τὸ εὐχόμεθα καὶ τὸ ἐλπίζομεν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰαννουαρίου 1885.

ΑΒΡ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗΣ |

Εἰς Φιλέλλην.

Εἰς τὴν κοινωνίαν ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ὧν ἡ ὑπαρξὶς εἶνε πολῦτιμος, καὶ, μετὰ θάνατον, ἡ μνήμη ἔχει ἀγήρω τιμὴν. Καθ' ἕνα ἐκάστου τιμίου πολίτου εἶνε νὰ ἐκτιμᾷ τοὺς ἀνθρώπους τούτους. Ἄν ὅμως οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν ἦνε τέκνα τῆς αὐτῆς πατρίδος, ἀλλὰ συνέδεσαν τὸ ὄνομα αὐτῶν μετ' ἄλλης πατρίδος, τότε δὲν πρέπει μόνον νὰ τοὺς ἐκτιμῶμεν ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς λατρεύωμεν. Τὴν λατρείαν κατὰ τὴν ἀφαιρούμεν μόνον, ὅταν τὴν δευτέραν πατρίδα τὴν ὑπηρεθῶσιν εὐκρινῶς καὶ εὐσυνειδήτως· ὅταν ἡ ἀγάπη τῶν πρὸς τοὺς πολίτας τῆς δευτέρας πατρίδος δὲν ἦνε ἰησουλτικὴ· ὅταν δὲν προσπαθῶσι νὰ ἐφελκύσωσι τὴν

εὐνοίαν καὶ φήμην διὰ ἀγυρτιῶν καὶ κολακειῶν· ὅταν δὲν δηλητηριάζωσι τὰς νεαρὰς καρδίας μὲ ἀρχὰς καὶ ιδέας, δυναμένας νὰ βλάψωσι τὴν πατρίδα τῶν φιλοξενούντων.

Ἡ Ἑλλὰς ὑπῆρξε καὶ εἶνε τόπος φιλοξενίας. Ἐκ τῶν ξένων ὠφελήθη, ἀλλὰ καὶ ὑπέστη ζημίας. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει, ὡς ὅλα τὰ ἔθνη, τοὺς ἐχθροὺς, οὓς γνωρίζομεν, ἀλλὰ ἔχει φίλους, ἐξ ὧν οἱ μὲν εἶνε εὐκρινεῖς οἱ δὲ ὑπουλοὶ, καίμονον χάριν τῶν συμφερόντων λέγουσιν ὅτι εἶνε φιλέλληνες. Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀνθρωπάκια εἶνε χείρονα τῶν κεκηρυγμένων ἐχθρῶν μας.

Μεταξὺ ὅμως τῶν καλῶν φίλων τῆς Ἑλλάδος συγκαταλέγεται ὁ ἰταλὸς Σαβεριανὸς Φογάτζης (Saveriano Fogacci), ὅστις ἀπεβίωσε τῇ πρώτῃ τοῦ λήξαντος Φεβρουαρίου ἐν Ἀγκῶνι.

Ὁ Φογάτζης ἐγεννήθη ἐν Ἀγκῶνι, τῇ 23 Αὐγούστου, τοῦ ἔτους 1803, ἐξ εὐπάρων γονέων, ἐπὶ ἀρετῇ διακρινόμενος. Ἔσχε δὲ τὸ ἀτύχημα νὰ σφεθεῖ τοῦ πατρὸς ἐνῶ ἦτο ἔτι νήπιον, καὶ οὕτως εὗρέθη εἰς θῆσιν οὐχὶ καλὴν ἢ ἐνάρετος οἰκογένεια αὐτοῦ. Ἡ πρὸς τὰ γράμματα κλίσις τοῦ ἦτο μεγίστη. Ἐγκαίρως εἶχε δεῖξει ζωερὸν χαρακτῆρα καὶ αἰσθήματα λίαν φιλελεύθερα. Διδαχθεὶς τὰ πρῶτα γράμματα, ἐμαθῆτευσεν ἔπειτα παρὰ τοῖς ἱερεῦσιν. Εἶχον κλείσει αὐτὸν εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἱεροσπουδαστήριον (seminario vescovile) τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ μεράκιον δὲν εὐχαρισεῖτο εἰς τὰς παραδόσεις τῶν ἱερέων, ἐπειδὴ ἀφ' ἐνὸς μὲν αἱ φιλελεύθεραι αὐτοῦ ιδέαι δὲν συνεφώνουν μετ' ἐκείνων τῶν διδασκάλων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδυσσαρεσεῖτο νὰ φορῇ τὸ ἱερατικὸν σχῆμα. Τούτου ἕνεκα εἰκοσαετῆς γενόμενος, ἐδραπέτευσε τοῦ ἱεροσπουδαστηρίου καὶ κατέφυγεν εἰς τὸν θῆσον αὐτοῦ εἰς Βολωνίαν, λοχαγὸν ὄντα εἰς τὸν τοῦ Πάπα στρατόν. Τότε προτίμησε νὰ γίνῃ στρατιώτης. Βεβαίως, κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, ἡ Ἰταλία εἶχεν ἀνάγκην στρατιωτῶν καὶ οὐχὶ ἱερέων, στρατιωτῶν ἐχόντων αἰσθήματα εὐγενῆ, ἵνα, ἐπελθούσης τῆς ὥρας, νὰ πολεμήσωσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος. Ἐνεκα τοῦ θάρρους καὶ τῆς ἰκανότητός του, ταχέως ἐλαβε τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ.

Ἀπὸ τοῦ 1814 ἕως τοῦ 1859 ἡ ἱστορία τῆς Ἰταλίας ἔχει σελίδας πλήρεις περιπετειῶν, δακρύων· σελίδας, αἵτινες ἀπεθανάτισαν τὸ θάρρος καὶ τὸν ἥρωϊσμόν φιλοπατρίδων τινῶν, καὶ τὴν χαμέρπειαν, τὴν δουλοπροσύνην πλείων. Ὑπάρχουσι σελίδες, δι' ὧν τὸ ὄνομα τῆς Αὐστρίας καὶ τοῦ Πάπα δὲν περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἄν ὅμως ὑπάρχουσι πάντοτε ἄνθρωποι, οἵτινες πιέζουσι τὴν ἀνθρωπότητα καὶ θυσιάζουσι τὴν ἰδίαν πατρίδα ἕνεκα συμφερόντων, ὑπάρχουσι ὅμως πάντοτε καὶ εὐγενεῖς ὑπάρξεις, αἵτινες